

bb 68. az országos béketanács küldöttel

1 tf/ny la

1972. október 9.

hétfőn elutaztak koppenhágába, ahol részt vesznek az egyesült államok indokínában elkövetett háborus bűntetteit kivizsgáló nemzetközi bizottság ülésén./mti/

-50-

v é g e .

21.20/ny

To 2130

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. október 10.

bb 1. tervszerűen halad a kelet-nyugati metró második szakaszának építése

1 -don hi bzs hgy

1972. október 10.

a kelet-nyugati metró építésében résztvevő vállalatok dolgozói tartják a szocialista szerződésben tett ígéretüket: fennakadás nélkül halad a munka, az eredmény: az új állomások arcualata a mélyben és a felszínen egyaránt napról-napra változik, a kossuth lajos téri állomásnál a legjelentősebb az előrehaladás, itt már csak a tereprendezés van hátra; a barakkok, a felvonulási épületek és a kiszolgáló létesítmények elbontása a következő napok feladata. a föld alatti munkahelyen, a mélyállomásban az utolsó ellenőrzéseknél tartanak a műszaki szakemberek.

a batthyány téri állomáson az országos szakipari vállalat dolgozói burkolják a padlót és a mélyállomás oldalfalait, a duna mentén húzódó hév-vonal építése ugyancsak jó ütemben halad, a hév utolsó előtti állomásánál, a margit hidnál vasbetonnal bélelik az alagutat, a zsalukocsik az alagut oldalfalát építik, a moszkva téren - a munkások jól összehangolt munkája eredményeként - a föld alatt és a felszínen egyaránt formálódik, szépül az állomás képe, az állomást diszitó elemeket ezekben a napokban helyezik el végleges helyükre, az állomás álmennyezetét világoskék alumíniumburkolattal vonják be, a felszínen - hasonlóan a kossuth lajos térhez - az állványerdőket, a raktárépületeket rövidesen elbontják, a déli pályaudvaron most a kőművesekre vár nagy munka, s az állomás világító lámpatestei is hiányoznak még.

a metró építésben résztvevő vállalatok dolgozói november végére befejezik a munkát, a program szerint az első szerelvények december 22-én végiggördülnek a budai vonalalagutban./MTI/

To

..-

- 1 -

bb 2. mit ígér a televízió a jövő hétre?

1 nn/pá szó bzs hgy

1972. október 10.

október 17-én, kedden új ifjúsági társasjáték kezdődik. az első adás címe: „ha én lennék a szövetségi kapitány...”, ezen az estén kerül képernyőre Leonyid Zorin „a nagy karrier”, című vígjátéka, amelyet a miskolci nemzeti színházról közvetítenek. a főhős - Viktor Vaganjan - mások jóhiszeműségét használja ki, s ezáltal meg nem érdemelt karriert fut be.

október 18-án, szerdán a „torokszakadtából”, című magyarul beszélő olasz film érdemel említést, amely a nyugati impresszionista rendszer visszaszállásával, a sztár-csinálás és sztár-buktatás lépeketlen módzataival ismerteti meg a budapesti művészeti hetek keretében a „színházi album”, ezuttal a külföldi együttesek vendégszerepléseivel és a hazai színházak magyar ciklusaival foglalkozik.

október 19-én, csütörtökön a 30-as években készült „egy úr a Santé börtönből”, című magyarul beszélő francia filmet vetítik.

október 20-án, pénteken folytatódik az „olvasta-e?”, című sorozat. ezuttal Ambrus Zoltán „a porcelán”, című elbeszéléseinek tévé-változatával ismerkedhetnek meg a nézők. főszereplők: Dötre Annamária, Ernyei Béla, Dózsa László és Greguss Zoltán. rendező: Kalmár András.

október 21-én, szombaton a „balladák könyve”, című riportműsorban Csóri Sándor Kallós Zoltánnal beszélget arról, hogy a balladák az elmúlt századok során kerültek a költészet világába; eredendően énekek voltak. a tv zenés színháza következő produkciójaként Planquette „garasos menyasszony”, című operettjét mutatja be. Arany János halálának 90. évfordulóján „Őszikék”, címmel versösszeállítás hangzik el Mensáros László tolmácsolásában.

október 22-én, vasárnap a „vasárnapi vendégségben”, című sorozat házigazdája: Vas István költő és felesége szántó piroška festőművész. /mti/

-. -

bb 3. hetven éves a kiskun muzeum

vid/ká bzs hgy

1972. október 10.

Kiskunfélegyháza híres művelődésügyi intézménye, a Kiskun muzeum 70 éves. az egykori Kiskun kapitányság patinás épületében működő intézmény az októberi muzeumi és műemlékvédelmi hónapban gazdag programmal várja látogatóit. három állandó tárlatot tart nyitva: az átrendezett és kibővített országos börtönügyi kiállítást, a nagyszabású kiskunorsági népzajzi kiállítást, valamint a hollóképtárat, amelyben a szülővárosnak adományozott több mint ötven holló-lászló-festmény látható. a muzeum még ebben a hónapban Tornyai János-émlékiállítást nyit. /mti/

-. -

- 2 -

bb 4. megkezdődtek az 1973. évi szerződéskötések

1 ol/um la

1972. október 10.

Javában tart az őszi-téli zöldségfélék felvásárlása, am az ország éléskamrájának feltöltésével egyidejűleg már a jövő évi árualapok biztosítására kötik a szerződéseket a mék-ek, a zöldség-gyümölcs kereskedelmi egyesülés tagvállalatai. most is elsősorban a termelőszövetkezetekkel, állami gazdaságokkal és áfész-ekkel szerződnek, hogy előteremthessék az 1973. évi zavartalan ellátáshoz, az exportforgalom lebonyolításához és az állami ipar alapanyag-igényeinek kielégítéséhez szükséges árut.

Mindehhez az előirányzatok szerint korai nyári-őszi burgonyából 22 ezer, zöldségfélékből 50 ezer, különböző gyümölcsökből pedig 60 ezer, összesen tehát 132 ezer vagonnyi áru lekötése szükséges. /az állami konzerv-, szesz- és hűtőipar a zöldségfélékből nyersanyagszükségletének mintegy 90, gyümölcsökből pedig 55 százalékát közvetlenül a termelőktől szerzi be, és a mék-ek ezt csupán kiegészítik szállításaikkal./ az egyesülés tagvállalatai az eddiginél jobb, bőségesebb zöldségellátás érdekében növelni kívánják a zöldborsó, zöldbab, paradicsom, zöldborsó és görögdió termelési volumenét, ezek azok a cikkek ugyanis, amelyekből több kell ahhoz, hogy kielégítsék a várható keresletet és hogy megfelelő fogyasztói árakat alakíthassanak ki. /mti/

-. -

bb 5. csaknem 47 ezer gyermek a budapesti óvodákban - üzemi segítség az intézmények fejlesztésében

1 gy/tr um hgy

1972. október 10.

Budapestben szeptemberben összesen 46.900 apróság kezdette meg az új óvodai évet. január elseje óta 1080 új óvodai hely épült fel a fővárosban - ez a szám nagyjából meg egyezik az újonnan felvett gyermekek számával -, s a tervek szerint december végéig további 1420 hellyel bővül az óvodahálózat. a nagyarányú fejlesztés ellenére a felvételi igények minden városrészben meghaladták az elhelyezési lehetőségeket. a kérelmeket elbíráló bizottságnak ezuttal is sokszáz budapesti szülőnek kellett nemet mondaniuk. hogyan alakultak az elhelyezési lehetőségek három, dinamikusan fejlődő munkáskörületben? erről beszélgetett a tanácsai vezetőkkel az MTI munkatársa. /folyt.köv/

- 3 -

bb 5. /csaknem 47 ezerfolyt./um

- örömmel állapíthatjuk meg, hogy a negyedik öt éves tervünkben foglalt óvodafejlesztési feladatokat telteljesítjük - mondja dr. orsai jános, kőbánya tanácselnöke, s hozzáfűzi: elsősorban a kerületi üzemeknek, vállalatoknak köszönhető, hogy ez év végéig teljes egészében megvalósul az öt esztendőre szóló program. számításaink szerint e gyorsasággal 25 százalékos költségmegtakarítást sikerül elérnünk. az idén eddig már 325 új óvodai hellyel gyarapodott kőbánya, s ilymódon összesen 1520 gyermek nappali foglalkoztatását tudjuk biztosítani. a kőbányai úton, a mádi utcában és a kolozsvári úton január óta felépített százszemélyes gyermekintézmények kivétel nélkül helyi vállalatok, kivitelezők gyors, pontos munkáját dicsérik. ugyancsak rekordidő alatt, novemberre elkészül egy újabb száz fős óvoda a mádi utca 4-6 szám alatt. ezenkívül az idén 60 hellyel bővítette üzemi óvodját az egyesült gyógyszer-és tápszergyár, és 40 új helyet létesítettek az orion óvodájában. nemrég a kőbányai gyógyszerárugyár kezdett nagyszabású vállalkozásba: december végéig száz személyes óvodát épített a vállalati dolgozók gyermekeinek. a gyorsütemű fejlődés ellenére az elmúlt hetekben kőbányán is sok gondot okozott a kérelmek elbírálása. a felvételi bizottságoknak, amelyek a helyszínen, a családi környezetben is megvizsgálták az igényjogosultságot, az idén mintegy 300 -a tavalyihoz viszonyítva feleannyi - kérelmet kellett helyhiány miatt elutasítaniuk. a bölcsődéből kikerült apróságoknak azonban kivétel nélkül helyet biztosítottak, s ugyancsak előnyben részesültek az egyedülálló anyák, a munkásszülők, valamint a gyermekgondozási segílyt három évig igénybe vett édesanyák gyermekei.

- zuglóban szeptemberben 21 gyermekintézményben kezdődhetett meg az óvodai „tanév”, az esztendő eddigi fejlesztési mérlege: egy 150 fős óvoda és 60 személyes bölcsőde - tájékoztat szávó béla, a xiv. kerületi tanácselnök. - a gyermekintézmények gyarapítása kerületünkben is társadalmi ügyé vált: a zuglói üzemek, vállalatok 1972-ben több mint hatmillióssal járulnak hozzá az óvodafejlesztési program megvalósításához. egy hét múlva az ilosvay utcában avathatunk fel egy közös összefogással létesített 175 személyes óvodát. ugyancsak befejezéséhez közeledik a pákozdi téren egy száz gyermeket befogadó intézmény felépítése: az avatásra november közepén kerül sor. decemberben a füredi uti lakótelepen megnyitja kapuit egy újabb 150 fős óvoda és egy 60 fős bölcsőde. jelenleg 2413 gyermeknek tudunk a kerületi óvodákban helyet biztosítani. az elmúlt hetekben a zuglói felvételi bizottságoknak összesen 1500 kérelem ügyében kellett állást foglalniuk. /folyt.köv./

- 4 -

T₅

bb 5. /csaknem 47 ezer 2.folyt./um

a lehetőségek”, csupán, 672 újabb óvodás elhelyezésére voltak elegendők. a több mint 700 fellebbezési kérelem közül 172 esetben tudtak a leginkább rászorulóknak helyet biztosítani. ez pedig azzal jár, hogy óvodáink a tavalyinál is zsúfoltabbak, 130 százalékos kihasználtsággal működnek. a városrészben legfőbb gond: a zuglói lakótelep gyarapodásával, nem tart lépést a gyermekintézmények felépülése. évente körülbelül 2000 család költözik az épülő új lakótelepre. a most elutasított kérelmek közül négyszáz lakótelepi szülőket érint. a kerületi tanács 1973-ban is kiemelt feladatának tekinti a gyermekintézmények fejlesztését: jövő év közepéig az újvidék téren és az egressy úton épül fel egy-egy száz személyes óvoda.

- pesterzsébeten ez év őszén a tavalyinál százzal több, összesen 2470 apróságnak jut hely a 28 óvodában. december végéig a marx károly ut 279. szám alatt felépülő új, 100 személyes óvodával bővülnek még a kerületi lehetőségek - tájékoztat dr. ács iván xx. kerületi tanácselnökhelyettes. - a fővárosi tanács és a kerületi vállalatok közös beruházásaként megvalósuló új szép gyermekintézmény kilencven százalékban a közelben levő vörös október mgtsz, az építőipari gépesítő vállalat, a soroksári vasöntőde és a soroksári textilgyár dolgozóinak gyermekeit fogadja. a további fejlesztési tervek megvalósítása is jelentős üzemi, vállalati, szövetkezeti támogatás eredménye lesz. 1973. augusztusában a marót utca 10. szám alatt avathatunk majd újabb 100 személyes óvodát, s ugyancsak ezidőtájt 75 személyesre bővítjük a marx károly ut 198-ban levő gyermekintézményt. ugyancsak a jövő év első felében elkészül a vécsey utcai kisz lakótelep első gyermekintézménye: egy 100 fős óvoda és hatvan fős bölcsőde. a felvételi igények pesterzsébeten is meghaladták az elhelyezési lehetőségeket. az igények növekedését mutatja, hogy ebben az évben 360-nal több kérelem, összesen 1765 felvétel ügyében kellett dönteni. az új „tanévben”, nagy gondot fordítunk arra, hogy ebben a városrészben is korszerűbb legyen a gyermekekkel való foglalkozás rendje. az osztott óvodák kiscsoportjai után a középső csoportokban is az új nevelési program szerint foglalkoznak a gyermekekkel az óvodák. ennek lényege: céltudatosabb nevelés az iskolára, tanulásra, fegyelemre. a gyermekek kisebb csoportokban tanulnak, játszanak, s így közelebb kerül egymáshoz a gyermek és a nevelő. a kicsinyek sajátos képességei így könnyebben, hatékonyabban bontakoznak ki. a program megvalósítása során ebben az esztendőben 287.000 forintot költöttünk az óvodák felszerelésének bővítésére, új játékok beszerzésére. /mti - györi margit /

- -

- 5 -

T₅

bb 6. az első magyar halrezervátum a mecsekben

vid ká bh hgy

1972. okt634 10.

a megyék hegyei között fekvő tekeresi völgyben létrejött az első magyar halrezervátum. a páratlan halfaunájú mesterséges tavat, amely a nagy természettudós - herman otto - nevét viseli, az országos természetvédelmi hivatal védett területté nyilvánította. a rezervátumban megtalálható a magyar vizek ugyyszólván valamennyi jellegzetes hala: összesen harminchárom fajta. elővigyázatosságból kimaradt a törpe harcsa meg a szürke harcsa, mivel ezek a ragadozók rövid idő alatt kipusztítanák a tó egész halállományát. ugyancsak nem került a rezervátumba néhány olyan fajta sem, amelyek megmaradására a mecseki állóvizben eleve nincs remény: ilyen például a dunai víza vagy a sebes-pisztráng. a tudományosan megtervezett és szakszerűen végrehajtott haltelepítés eredményeként kialakult a herman ottó tó biológiai egyensúlya. a próbahalászatok arról tanuskodnak, hogy a behelyezett halfajták megszokták új környezetüket és szaporodásnak indultak./mti/

-. -

bb 7. 1973: vöröskeresztes világkonferencia teheránban - rostás istván nyilatkozata

t vt gg hi bh hgy

1972. október 10.

visszaérkezett genfből rostás istván, a magyar vöröskereszt főtitkára, aki részt vett a vöröskereszt társaságok ligája végrehajtó bizottságának tanácskozásán. - a kéthetes ülésen, s ezzel párhuzamosan a szaktanácsadó bizottságok ülésein - mondotta - igen sokféle téma szerepelt napirenden. a végrehajtó bizottság megbeszéléseinek célja egyrészt az volt, hogy megvizsgálja a mexikói kormányzótanács ülés határozatainak végrehajtása érdekében végzett munkát, másrészt hogy előkészítse a jövő év októberében teheránban megtartandó vöröskeresztes világkonferenciát. tárgyaltunk arról is, hogy a vöröskereszt mai szervezeti formája, akciói más nemzetközi szervezetekhez való viszonya megfelel-e a követelményeknek, nincs-e szükség más program kidolgozására, korszerűbb munkamódszerek alkalmazására. minderről a liga főtitkára, henrik beer terjesztett elő átfogó írásos és szóbeli jelentést.

/folyt. köv./

- 6 -

b 7. /1973: vöröskeresztes ...1. folyt./ bh

- a segélyakciókkal kapcsolatban megállapítottuk, hogy a liga a világ különböző részein előfordult természeti katasztrófák, valamint háborus konfliktusok által sújtott lakosság megsegítésére jelentős összeget, sokmillió svájci frankot fordított. ebből tetemes rész jutott bangla desh részére. a szárazság, az árvizek, a földrengések következtében azonban olyan nagyarányú igények merültek fel, amelyeket a liga egymagában nem képes kielégíteni. ezért koordinációs bizottságot hoztak létre, amely meghatározza majd, milyen jellegű segélyakciókban vegyen részt a vöröskereszt és milyenekben szervezetei révén az ensz.

- szóba került a tanácskozáson, hogy a gyorsütemű iparfejlesztés, az újabb nagyhatású vegyszerek, az atomrobbantások, a különböző fegyverekkel folytatott kísérletek nagymértékben veszélyeztetik a lakosság egészségét háboru nélkül is; a levegő és a vízszennyeződés által. ebben a kérdésben olyan álláspont alakult ki: a vöröskereszt hívja fel a kormányok figyelmét és hasson oda, hogy a további szennyeződések megakadályozására megfelelő intézkedéseket tegyenek. ezzel kapcsolatban szeretném megemlíteni: a magyar vöröskereszt tisztasági mozgalma gazdag és sokoldalú tapasztalatot nyújt nemzetközi viszonylatban is a környezetvédelmi feladatok kialakításához. ebben mi másutt is jól hasznosítható programmal rendelkezünk, ezt ismertettük és írásban is rendelkezésre bocsátottuk.

- állást foglalt a végrehajtó bizottság abban is, hogy a vöröskeresztnak világszerte feladata: minél hatékonyabban segíteni a gyerekek, az édesanyák, az öregek védelmét. ugyanakkor az ifjúságot is mozgósítani kell a béke védelmére, a szolidaritási akciók támogatására. ezt alapkövetelményként fogadtuk el, sőt olyan döntés született, hogy a felnőtt - vöröskeresztes szervezetek évi költségvetésében erre a célra is biztosítsanak megfelelő pénzüsszeget. e téma kapcsán ismertettük a magyar parlament által 1971-ben elfogadott ifjúsági törvényt, amelyet nagy érdeklődéssel fogadott a végrehajtó bizottság. felkértük bennünket, hogy ifjúsági törvényünket amely a vöröskeresztes ifjúsági szervezetek részére igen hasznos utmutatásokat adhat, fordítsuk le több idegen nyelvre.

- a végrehajtó bizottság ülésének napirendjén szerepelt a genfi egyezmények emberi jogokkal foglalkozó témáinak továbbfejlesztése, kiegészítése, módosítása. az erről kapott információk szerint az előkészítő munka olyan stádiumban van már, hogy - a szövegezés után - az anyagot el lehet juttatni véleményezésre a kormányokhoz. az 1973-as teheráni világkonferencián tehát a kormányok képviselőinek - akik szintén meghívást kapnak - módjuk lesz a véleményeket, észrevételeket ismertetni. reméljük, ezt követően sor kerülhet olyan kormányközi tárgyalásra, amely lehetővé teszi majd a genfi egyezmények kibővítését.

/folyt. köv./

- 7 -

bb 7. /1973: vöröskeresztes folyt./ bh

ezzel összefüggésben szükségesnek tartom elmondani, hogy a végrehajtó bizottság egyhanguan elítélte az erőszak mindenfajta megnyilvánulását, bármilyen formában és bárhol jelentkeznek is a világon. határozottan leszögeztük: az erőszak semmilyen nemzetközi vitás kérdést nem old meg, a rendezés egyetlen ésszerű és járható útjának a békés tárgyalásokat tartjuk. a vöröskereszt társaságok ligája felhívással fordult tagszervezeteihez: tegyenek meg mindent saját kormányaiknál annak érdekében, hogy az utóbbi időben gyakran tapasztalt erőszakos cselekmények, terrorizmus, agresszió, megtorlás stb. - ne fordulhassanak elő./mti/

bb 8. római légiós tábor nyomai a flórián térnél - szanálás közben 1800 éves történelmi emlékekre bukkantak óbudán

1 nn/tm/ny szö zs la 1972. október 10.

Óbudán, a nagyszabású szanálási program során a vöröskereszt utca és harrer páll utca találkozásánál 11. századbeli épületmaradványok kerültek elő. a különösen értékes régészeti leletekre mintegy 40 méter hosszú ásatás nyomán a budapesti történelmi múzeum munkatársai bukkantak rá. mint dr. nagy tabor kandidátus, a munkálatok vezetője az mti munkatársának elmondta: a római légió egykori táborát védő várfal nyomait találták meg. megállapították, hogy az 1-5. században körülbelül hatezer főnyi római helyőrség táborozott ezen a helyen. a két utca találkozásánál több mint egy méter mélységben sajátos pillérfüggőket találtak, amelyeket homokkőből készítettek a hajdani mesterek, s feltehetően egy díszes középület tartozékai lehettek. a lelet értékét jelentősen növeli, hogy az 1800 évvel ezelőtti antik sárga-vörös festék megmaradt rajta. mindeddig Magyarországon még nem találtak hasonlót a régészek. a másik töredék, amely egy három alakú térlezáró darabja lehetett, ugyancsak napvilágra került, belső mezejében vörös festéssel.

a pannoniában állomásozó római légió építészetének magas színvonalát a tábor alaprajzi elrendezése, a faltechnika kidolgozása alapján eddig is nagyra értékeltük - hangsúlyozta dr. nagy tabor. - arra azonban kevés adatunk volt, hogy aquincumban a tábor belsejében lévő díszes, nagyobb középületek, egyéb építmények milyenek voltak. ez a faragott kőanyag most megmutatja, hogy az itteni épületek külső megmunkálása is igényes munka, megközelíti a földközi tenger medencéje körüli nagy művészeti centrumok anyagát.

/folyt. köv/

-8-

bb8. / római légiós.....folyt/ny

a több mint 20 hektárnyi területet vizsgálva rábukkantak a kutatók a táborfal maradványaira is, amely keleti irányban több mint két méter szélességben húzódik, s előtte lefelé szűkülő, 5 méter széles, 5 és fél méter mély védőárok fekszik, valamikor a védőárok mellett 8 méternél is szélesebb kavicsos út vezetett. a hadriánus császár korában, a 11. század 20-as, 30-as éveiben emelt táborfal mellett a felmenő fal is megmaradt. a falak vastagságából, elrendezéséből arra következtetnek, hogy a tábor rendkívül fontos szerepet töltött be az átkelőhelyek védelmének biztosításában, elsősorban a duna másik partján lévő szarmaták, vandálok ellen. előkerültek a föld mélyéből más, a békés hétköznapi utaló szerszámok is. két kapa, és egy 40 centiméter hosszú nyeles metszőkés, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a katonák a budai hegyekben szőlőt is műveltek.

az ásatások zavartalanságának biztosítására a déli részt a flórián tér középpontjában védett területnek nyilvánították. a tervek szerint itt park lesz, s a múzeum javaslatára eredeti helyükön kerülnek az érdeklődők elé a múlt kiásott emlékei./mti/

bb 9. édesfénik, rudzeller - konzervujdonságok szegedről

vid ká bh hgy 1972. október 10.

a szegedi konzervgyárban édesfénik, rudzeller, Lattich-saláta és több más konzervujdonság próba tételét készítették el. az édesfénik, külsőre az ananászra emlékeztető növényfélelenség, amely megfelelően elkészítve kitűnő előétel. a konzervujdonságokat tulnyomórészt svájci megrendelésre gyártották.

a specialitások mezőgazdasági termelője a szentesi mezőgazdasági kutató állomás, amely vállalta néhány más évi növény meghonosítását. a távlati cél, hogy a hazai konzervipart olyan időszakokban is ellássák nyersanyaggal, amikor a hagyományos mezőgazdasági termékek szezonja még nem érkezett el. a mezőgazdasági kutatók jelenleg főként indiai, illetve szubtrópusi származású növények meghonosításával kísérleteznek./mti/

bb 10. napirenden az üzemegészségügyi munka - ülést tartott a viii. kerületi tanács végrehajtó bizottsága

t gy tm hi bh hgy 1972. október 10.

a józsefvárosi üzemekben eredményes munkát végeznek az orvosok a munkaköri ártalmak megelőzésében, az egészségügyi felvilágosításban, valamint az üzemszervek higiéniai ellenőrzésében - állapították meg a viii. kerületi tanács végrehajtó bizottságának keddi ülésén, amelyen többek között a kerületi dolgozók egészségvédelméről tárgyaltak.

/folyt. köv./

- 9 -

bb 10. /napirenden az folyt./ bh

elmondták, hogy az üzemegészségügyi szolgálat kerületi központja a ganz-mávas üzem szakterületi intézetében működik. az elmúlt években munkájában mindinkább a betegellátás, a dolgozók gondozása került előtérbe. a kerületi gyárakban bevezetett gondozás kiterjed valamennyi veszélyeztetett munkahelyre: az ólommal dolgozókra, öntőkre, az idősekre és a fiatalokra egyaránt. különleges módja a gondozásnak a fiatalok, főleg az ipari tanulók egészségvédelme. vizsgálatuknál alaposan szemügyre veszik: nem hátráltatja-e fejlődésüket a választott szakma. az ifjúságok évenként kétszer egészségügyi ellenőrző vizsgálaton vesznek részt. az elmúlt évben mintegy 1660 józsefvárosi fiatal vizsgált meg. egyébként a kerületi dolgozók átlagosan 8-10 százaléka szerepel a gondozottak között. ugyancsak különleges feladat a foglalkozás miatt gondozás alatt állók védelme. itt az orvosok munkájának legfőbb célja az ipari ártalmak megelőzése. szoros kapcsolatban áll az üzemegészségügyi munkával a rehabilitáció. fontos feladat a megváltozott vagy csökkent munkaképességű dolgozók gondozásba vétele, számukra megfelelő munkakör biztosítása.

az időszakos szűrővizsgálatok a lappangó betegségek és az ipari ártalmak megelőzését szolgálják. emellett fontos része az üzemorvosi munkának a betegek ellátása, gyógykezelése: az üzemorvosok munkaidejük 50-60 százalékát ezzel töltik el. az üzemegészségügyi szakszolgálathoz tartozik a közegészségügyi-járványügyi munkahigiénés tevékenység is. az üzemorvosok a havi munkavédelmi szemléken kívül a gyárakban hatenként ellenőrzik a szociális létesítmények tisztasági állapotát. az ülésen megállapították: az üzemegészségügyi szakszolgálat munkáját elősegíti és jótékonyan befolyásolja az egészségügyi propagandamunka. a kerületi üzemorvosok ezt a munkát az üzemek vöröskereszt-szervezeteinek segítségével végzik. /mti/

- 10 -

bb. 11. befejeződött a dohány-törés- jövőre 25 milliárd cigaretta

1/jf/gk/rj 1e la

1972. október 10.

országszerte befejeződött a dohányszüret. milyen volt a termés, mire számíthatnak a dohányosok? - az mti munkatársának erre a kérdésére vidéki imre, a dohányipari vállalatok trösztjének termelési igazgatója adott tájékoztatást. elmondta: a dohánygyárak nagy teljesítményű gépek kölcsönzésével, bérbeadásával, hosszú távu szerződésekkel és más módon igyekeztek fölkelteni a termelők érdeklődését, s így elérték, hogy a gazdaságok az elmúlt évhez képest idén 2000 holddal nagyobb területről takarították be a zöld dohányt. az időjárás az év egyes időszakában kedvezett csak a kényes növénynek, ennek ellenére az 1971. évinél mintegy 10 százalékkal több dohányt vásároltak fel az általában közepes termésből.

a dohányipar, amely eddig 30 nagyobb mezőgazdasági üzemmel alakított ki kooperációt, arra ösztönözte a termelőket, hogy mielőbb cseréljék le az elavult fajtákat, s helyettük a korszerű hevesi és burley-fajtákat tartsák. ez ugyanis nemcsak a termelőknek és az iparnak, hanem a dohányosoknak is kedvez, mert ezekből a dohányokból jó minőségű cigarettát lehet előállítani. a termelők kétharmadával az üzemeknek több évre szóló szerződésük van, s ezekben a megállapodásokban is előnyben részesítik a nagy hozamú, a betegségekkel szemben ellenállóbb fajtákat, amelyek szakszerű növényvédelemmel és ápolással jó hozamokat biztosítanak.

az idei termés ismeretében az 1973. évi dohányipari kínálatról a termelési igazgató elmondta, hogy az ideinél jövőre 3-4 százalékkal több cigarettát gyártanak, ami azt jelenti, hogy a dohányipar történetében először 25 milliárd fölé emelkedik a hazai cigarettagyártás. miután a dohány minősége az elmúlt évinél jobb, így várhatóan a cigaretták minősége is tovább javul. annál is inkább, mert 1973-ban a dohányipar 10 000 tonnányi kiváló minőségű dohányt importál, amivel az eddiginél nagyobb mértékben javítják a hazai alapanyagot. az import dohányt különböző országokból hozzák be, s így a dohányipar termékei kiváló íz- és zamatanyagokkal keverve, „finomítva”, kerülnek az üzletbe. /mti/

-. -

7.50 rj ke p30

- 11 -

bb. 12. tartósabb gumibroncsok a mezőgazdasági gépeken - acélvázon fut a camion- semperit know-how-ok a cordaticnál

1/bé/rj 1e la

1972. október 10.

tíz évre szóló szerződést kötött az országos gumipari vállalat az osztrák semperit céggel. a megállapodás értelmében ez idő alatt a magyar ipar átveszi a cég gumibroncs-gyártásra vonatkozó valamennyi know-how-ját, és ezek alapján megkezdik a broncs-gyártásunk korszerűsítését. a szerződéskötés óta alig egy esztendő telt el, és az osztrák know-howokkal máris felújították a mezőgazdasági gép és kis-teherautó gumibroncs gyártás t. a cordatic átvette az alapanyaggyártás recepturáját, amely szerint az eddiginél korszerűbb szintetikus kaucsukokat alkalmaznak, ugyanakkor számos új öregedésgátló vegyianyagot is az alapanyaghoz kevertek. megváltoztatták a gumibroncs szerkezeti konstrukcióját is, újszerű és több erősítő szövetet helyeztek el a rétegek között. ezekkel a módosításokkal az igen nagy igénybevételnek kitett mezőgazdasági gumibroncsok élettartama jelentősen megnövekedett, lényegesen jobban bírják az időjárás viszontagságait, s az egyenetlen talajt is

a cordatic gyár semperit-programjának következő lépése a teherautó gumibroncs-gyártás korszerűsítése lesz, amelynek megvalósítására az év végéig felkészül a gyár. így jövőre már új összetételű alapanyagból, korszerű szövetbetétek felhasználásával gyártják a gumibroncsokat a teherautókra is.

a közvetlen export-szállítások, a camionok elterjedése újabb feladat elé állították a gumibroncs gyártókat és fejlesztőket is. a hosszú távolság, a nagy sebesség fokozottan próbára teszi ezt a fontos alkatrészt. éppen ezért - szintén a semperit know-how-jaival - az eddigi diagonál abroncsok helyett ugynevezett radiál abroncsokat gyártanak majd. a kettő között az a különbség, hogy a diagonál abroncsnál az erősítő szálak a kör sugarával párhuzamosan haladnak, amíg a radiál abroncsnál merőlegesen, ezáltal a súly és a sebesség jobban eloszlik és kevésbé terheli a talajjal érintkező felületet. az erősítéshez a legkorszerűbb eljárás szerint acélvázat használnak majd. a diagonál gumibroncsok gyártását várhatóan az v. ötéves terv elején kezdik meg. /mti/

--

8.00 rj *AC 970*

- 12 -

bb. 13. kőagyaglapgyár építését kezdték meg hódmezővásárhelyen

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

hódmezővásárhelyen, az alföldi porcelángyár területén kőagyaglapgyár építkezését kezdték meg. a metlahi néven közismert padlóburkolólap jelenleg hiánycikk az építőiparban, ezért határozták el a finomkerámiaipari művek az új gyár létrehozását. építésére, berendezésére mintegy 200 millió forintot fordítanak. a 6.000 négyzetméteresre tervezett üzemcsarnokban a legkorszerűbb hazai és külföldi berendezéseket szerelik fel. a legfontosabb gyártó berendezéseket, prégépeket, a földgázfűtéses óriáskemencét az olasz sacmi cég szállítja. az 1973. végére elkészülő új gyár évente félmillió négyzetméter színes padlóburkoló lapot készít majd. /mti/

--

bb. 14. az utolsó negyedévben másfél milliárdos tervet teljesít a magyar vagon- és gépgyár

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

a közúti és vasúti járműgyártásban kulcsszerepet betöltő győri magyar vagon- és gépgyárban a korábbi tapasztalatokat hasznosító félkészülési terv, a kapacitások megfelelő összehangolása és az év első kilenc hónapjának ütemes termelése eredményeként nyugodt körülmények között kezdtek hozzá a hátralévő három hónap 1,4 milliárdos termelési tervének teljesítéséhez. az év hátralévő részében nyolc százalékkal több terméket állítanak elő, mint az első három negyedévi átlag, ez a többlet elsősorban a közúti járműágazatra jut. az utolsó negyedévben 27 pakisztáni vasúti személykocsit és 78 pótkocsit, s ugyancsak hét futódaru szerelésével készülnek el, s mintegy kétszáz tonna vasszerkezetet gyártanak az új acélöntöde építéséhez.

/folyt.köv./

8.05 rj

- 13 -

AC ↓ különféle vasúti teherkocsit gyártanak. harminckét *970* kamion, hét

bb. 14. / az utolsó ... 1. folyt./rj

december végéig 11.170 hátsó futóművet készítenek, ami egyben azt jelenti, hogy októberben már az 1973-as „ütem,” szerint dolgozik a győri futóműgyár. a hátsóhidakon kívül 2050 mellőshíd és 120 millió forint értékű tartalékalkatrész készül. a győri nagyüzem az év végéig ötmilliárd forint értéket állít elő.
/mti/

..-

bb. 15. ünnepek Nógrád megyében Madách és Petőfi születésének 150. évfordulója alkalmából

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

a jövő évben ünnepli az ország Petőfi sándor születésének 150. évfordulóját. ugyancsak 1973-ban lesz 150 éve annak, hogy a magyar irodalom másik óriása, Madách Imre megszületett. mindkét évfordulót az teszi még bensőségebbé Nógrád megyében, hogy Petőfit - bár az alföld szerelmese volt - országos vándorlásai közben, Salgóvárára járva, verselésre ihlette a hegyes-völgyes Nógrádi táj: Madách Imre pedig ezen a tájon született, élt, munkálkodott, s itt is halt meg.

a Petőfi-évforduló megünneplésének programjában - amelylyel a megye kapcsolódik az országos Petőfi-megemlékezésekhez - még ez év decemberében Pásztón megyei bemutatót rendeznek a szőlőjatek szép szavak irodalmi pályázatra beküldött alkotások legjavából. ugyancsak az év végén Salgótarjában kiállítást rendeznek Petőfi-dokumentumokból, könyvritkaságokból. az évforduló kapcsán a Kisz és a hazafias népfront „korszerű hazafiasság,” címmel megyei tanácskozást tart, a megyei könyvtár és a Kisz Petőfi-olvasómozgalmat hirdeti. tavasszal, a Salgótarjáni Petőfi diszünnepeken a veszprémi színház bemutatja Illyés Gyula Petőfi című drámáját.

sok érdekes eseményt ígér a készülődés Madách Imre születésének 150. évfordulójára is. Balassagyarmaton a jövő év januárjában lesz a Madách-diszünnepek a Magyar Tudományos Akadémia, az Irodalomtörténeti Társaság és a Tit közreműködésével. a Horváth Endre galériában kiállítják, majd könyv alakjában is megjelentetik Farkas András Balassagyarmaton élő festőművész illusztrációját, amelyeket a tragédia finn nyelvű fordításához készítettek.
/folyt.köv./

8.12 rj Hc 920

- 14 -

öb. 15. / ünnepek... 1. folyt./rj

Madách-ikonográfiát is kiadnak Balassagyarmaton. a Tit megyei szervezete kezdeményezte a Salgótarjáni Irodalmi Vándorgyűlés megrendezését, amelyet Madách életművének szentelnek. a megyei muzeumi szervezet Madách-tanulmánykötetet ad ki, felújítja a Csesztvei Madách-émlékmúzeumot, a Palóc Múzeumban pedig reprezentatív Madách-kiállítást nyit meg. a megyei tanács a képzőművészek körében Madách-plakát pályázatot hirdet meg, ezenkívül elhatározta Madách Imre alkotói ösztöndíj alapítását írók, költők, festők, újságírók részére. /mti/

..-

bb. 16. hentesek, tejesek, pékek képzését kezdték meg Baranyában

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

Baranya élelmiszergazdasága rendkívül dinamikusan fejlődik a mostani ötéves tervben. itt épül a legtöbb korszerű állattenyésztési üzem: egymilliárd forintos költséggel 25 szakosított sertéstelep és félmilliárd forint értékben 35 szakosított tehenészetilep. az ötéves terv során erőteljesen fejlődik Baranya sütőipara is: pécsföldön csaknem százmillió forintos beruházással modern kenyérgyár épül, s négy község kap új sütőüzemet, ötöt pedig korszerűsítettek.

mindaddig nagy gondot jelentett, hogy kik dolgoznak majd a sertéstelepek mellett épülő husfeldolgozó üzemekben, a tehenészetilepeken működő tejházakban és az új, illetve korszerűsített kenyérgyárakban, sütőüzemekben. mint ismeretes: e létfontosságú élelmiszergazdasági szakmák hosszú idő óta utánpótlási gondokkal küszködnek. a megyei tanács mezőgazdasági és élelmiszerügyi osztálya ezért megszervezte ezeknek a szakmáknak az utánpótlását; megfelelő létszámú husipari sütőipari és tejipari osztályokat indított.

a hentesiskola a pécsváradai mezőgazdasági szakmunkás-képző intézetben kezdte meg a működését a közelmúltban. jelenleg huszonkilenc fiatal tanulja itt a husipari szakmát, gyakorlati oktatásuk pedig a pécsi vágóhidon történik. a pékiskola a Szentlőrinci mezőgazdasági technikum keretei között működik. a tejipari szakmunkások képzését is a Szentlőrinci technikum vállalta.
/mti/

..-

8.20 rj Hc 920

- 15 -

bb. 17. a budapesti művészeti hetek

gg/rj zs la

1972. október 10.

igazgatósága közli, hogy a fővárosi operettszínházban a kaposvári színház vendéggjátéka- weöres sándor szent györgy és a sárkány- amelyet október 23-ra hirdettek technikai okok miatt elmarad. a megváltott jegyek a vásárlás helyén visszaválthatók. /mti/

--

bb. 18. „jó minősítést” kapott a kermi rádió-sajtókonferenciájá- ve-vőszolgálati iroda létesül

1/kf/pá/rj hgy

1972. október 10.

a vásárlók százezreit érdeklő kérdésekkel, a minőség és a fogyasztók jogainak védelmével foglalkozott hétfőn este a rádió- ban a kermi sajtókonferenciája. a hallgatók - azon tulmenően, hogy megismerkedtek fontos érdekképviselői szervük tevékenységével, életével, a minőségellenőrzés gyakorlati kérdéseivel, - telefonon kérhettek választ, tanácsot problémáikra, sérelmeikre.

a vásárló-rádióhallgatók éltek is a lehetőséggel, délután négy órától este fél 7 óráig 43-an hívták az ügyeleti telefonszámot, s szinte valamennyien több kérdést is feltettek. a konferencián részt- vevő újságírók- ugyis, mint háziasszonyok, vásárlók- érdeklődéseik- kel, s a kapott feleletekkel több félreértést tisztáztak, közvetve tájékoztatták a fogyasztókat néhány időszere, a minőséggel kapcsolatos problémákról.

a konferencia résztvevői „jó minősítést”, adtak a kermi vá- laszainak. az egy órai műsoridő rövidnek bizonyult, 50 kérdés maradt válasz nélkül. a kermi illetékes vezetői valamennyi kérdésre a hét végéig levélben válaszolnak, az újságírók érdeklődéseiről és a feleletekről pedig a következő hetekben a lapokból értesülhetnek az olvasók.

a konferencián felvetődött a kermi és a közönség közvetlenebb kapcsolatának szükségessége. ennek érdekében az intézet a jövő év elejére tervezi vevőtájékoztató szolgálatának felállítását, amely nemcsak a kermi-re tartozó minőségi kifogásokat intézi, ha- nem jogi tanácsot, felvilágosítást is ad a vásárlóknak. /mti/

--

9.30 rj *He 114'*

- 16 -

bb. 19. káposzta és alma-bőség a zöldségt üzletekben

1/kf/pá/rj hgy

1972. október 10.

a javuló idő hatására erőteljesen megnövekedett a zöldség- gyümölcs felhozatala; kedden 135 vagon zöldség érkezett a nagy- vásártelepre. igaz, hogy ebből sok volt a tárolásra kerülő burgo- nya és a vöröshagyma, de a napi szükségleteket kielégítő zöldség- félelekből is elegendő mennyiség került piacra.

változatlanul özönlük a fővárosba a fejeskáposzta- 590 mázsa jött - és a kelkáposzta, amelyből 180 mázsa került az üzletekbe. a hűtőházak és a konzervgyárak már megkezdtek a karfiol feldolgozá- sát, a kedden érkezett 200 mázsa azonban a jó ellátáshoz is ele- gendő. a talajmenti fagyok nyomán erősen csökkent a paradicsom és a paprika felhozatal, mindössze 80, illetve 50 mázsányi érkezett belőlük a nagyvásártelepre. az ellátással azon- ban egyelőre nincs baj, a zöldségt- nek például 15 vagonnyi pap- rika-készlete van, ami kitart a jövő hét elejéig. állandósult a kínálat salátából, naponta 15 ezer-20-ezer fej kerül belőle az üzletekbe, szinte olcsóbban, - fejenként 1.20 forintért-mint a ta- vaszi szezon idején.

almából bőséges az ellátás, kedden 6200 mázsa érkezett. a körte és a szőlő viszont kevés, és a minőség sem a legjobb. /mti/

--

bb.20. tűzoltási gyakorlat a zalai kőolajipari vállalatnál

vid/ká/ok hgy

1972. október 10.

kedden reggel feltételezett tüzeset miatt riasztották a zala megyei állami és az olajipari üzemi tűzoltó alegységeket, valamint a keszhelyi és a szombathelyi állami tűzoltókat. a tűz zalaeger- szegen, a zalai kőolajipari vállalat bitumengyárában az egyik leg- tűzveszélyesebb területén „keletkezett”, mikorra az állami, vala- mint adunántuli kőolaj és földgáztermelő vállalat, a nagykanizsai dunántuli kőolajipari gépgyár üzemi és a keszhelyi, a szombathelyi és nagykanizsai, a lenti tűzoltók megérkeztek, a vállalat önkéntes üzemi tűzoltói már megkezdtek az oltást. a riasztott állami tűzoltóság rendkívül gyorsan, a tervezett időn belül érkezett a helyszínre, s pillanatok alatt üzemképes állapotba helyezték az ol- tó és életmentő berendezéseket. itt mutatták be először a magasból való mentésre alkalmas tolólétrával felszerelt gépkocsit is. az üzemi tűzoltási bemutató rendkívül jól sikerült, az üzemi és az állami tűzoltóság jó felkészültségét bizonyította. /mti/

10.37/ok

- 17 -

He 114'

bb.21. új vasuti megállóhely a bcm kiszolgálására

vid/ká/ok hgy

1972. október 10.

a baranya megyei kistapolcán új vasuti megállóhelyet adtak át kedden, amely dél-dunántul ipari óriása, a bereemendi cementmű kiszolgálására épült. a bcm szállítási igényeinek kielégítése érdekében jelentős vasutfejlesztési munkák valósultak meg. a most átadott állandó több mint egy kilométerrel közelebb van a gyárhoz, mint a régi, azonos nevű megállóhely. a körülmények is sokkal kulturáltabbak./mti/

...-

bb.22. együttműködési megállapodás a hajdu megyei tanács és a népfront között

vid/ká/ok hgy

1972. október 10.

a közös munka tervszerűbbé, hatékonyabbá tétele érdekében együttműködési megállapodást kötött kedden debrecenben megtartott együttes ülésén a hajdu-bihar megyei tanács végrehajtó bizottsága, valamint a hazafias népfront megyei bizottsága.

az együttműködés keretében kölcsönösen hasznosítják azokat a tapasztalatokat, amelyek helyességét a megelőző évek gyakorlata igazolta. kimondották: tovább kell fejleszteni és segíteni a tanácsok tevékenységét, a lakossággal történő hatékony együttműködést.

széleskörű együttműködésre nyílik lehetőség a község-, város és gazdaságpolitikai munkában. a települések rendezési és fejlesztési tervét megvitatják a népfront bizottságokkal. a helyi bizottságok kezdeményezik a városi, községi tanácsi elképzelések és az üzemi tsz tervek egyeztetését, kidolgozzák a község- és városfejlesztési, szépitési verseny feltételeit. a megyei tanács és a népfront együttműködik a környezet védelmében, közös akciókat szerveznek a levegő, a víz és a talaj szennyezettségének csökkentésére./mti/

...-

bb.23. új térképek készülnek vas megye településeiről - geodéziai nap szombathelyen

vid/ká/ok hgy

1972. október 10.

geodéziai műszerek kiállításnyílt kedden szombathelyen a mtesz székházban, s ezzel megkezdődött a geodéziai nap. a geodéziai és kartográfiai egyesület tagjai előadásokon adtak számot szerteágazó munkájukról. beszámoltak arról, hogy most készülnek a megye települései részére az új kül és belterületi térképek. a munkát korszerű, a kiállításon is látható műszerek, továbbá repülőgépek segítik.

/folyt.köv./

- 18 -

11.25/ok *ku 1150*

bb.23./új térképekfolyt./ok

az új térképek regisztrálják a változásokat: a megye 229 települése több mint félezer utcával, csaknem 100 kisebb-nagyobb ipari, kulturális, közlekedési és egészségügyi centrummal, lakótelepekkel bővült. a felszabadulás óta 17 ezer új ház épült./mti/

...-

bb.24. közlekedési balesetek

1 kf/pf/ok hgy

1972. október 10.

elmulasztotta a kötelező megállást újpesten, az április 4. tér és nyár utca kereszteződésében lengyel lászló budapesti lakos és személygépkocsijával elütötte kovács istván 9 éves tanulót. a gyermeket a mentők súlyos érüléssel szállították kórházba. lengyel lászló ellen eljárás indult.

szabálytalanul és körültekintés nélkül haladt át a mező imre uton megán sándor 59 éves budapesti lakos, aki egy személygépkocsi elütött. súlyos sérüléssel szállították kórházba a mentők.

sipos tibor 15 éves szakközépiskolai tanuló, mendei lakos, kőbánya-felső pályaudvarra beálló és még mozgásban lévő személyvonatra akart felugrani, de visszaesett és a kerekek alá került. a szerencsétlen gyermeket a vonat halálra gázolta./mti/

...-

bb.25. megkezdődött a szocialista országok koncertigazgatóságainak konferenciája

t ro/pá/ok hgy

1972. október 10.

dr. simó jeno művelődésügyi miniszterhelyettes nyitotta meg kedden a duna intercontinentál szállóban a szocialista országok koncertigazgatóságainak értekezletét. az ötnapos tanácskozáson három fő témát vitatnak meg. beszámoló hangzik el az 1971-es jegyzőkönyvben rögzített javaslatok végrehajtásáról és az együttműködés eredményeiről.

a fejlődő országokkal folytatott munkáról, az ezekből az országokból jövő együttesek és művészek fogadásával kapcsolatos együttműködés lehetőségeiről, a szovjet társintézmény, a „goszkonzert”, tájékoztatja a résztvevőket. a szocialista koncertigazgatóságok közötti információcsere jelentőségéről, a szocialista előadóművészek promóciójának lehetőségeiről a nemzetközi koncertigazgatóság tart előadást.

/folyt.köv./

- 19 -

11.29/ok *ku 1150*

bb.25./megkezdődöttfolyt./ok

a három fő téma mellett különféle referátumok is elhangzanak: zenei eseményekről így a „bratislavská Lyra 1972.,-ről és ennek továbbfejlesztési lehetőségeiről, az „interpódium 72.,-ről és a bratislavai zenei hetekről, az intertalent 11. elnevezésű fiatal énekesek fesztiváljáról, az 1973-as „prágai tavasz,, előkészületeiről. a lengyel delegáció a szocialista országok fővárosai operáigazgatói varsói konferenciájának tapasztalatait ismerteti./mti/

...-

bb.26. csak a rekonstrukció oldhatja meg a husfeldolgozási gondokat - ülést tartott a békés megyei tanács vb.

vid/ok ká 1972. október 10.

az állatforgalmi és husipari vállalat egyesítése óta vártnál is jobb eredményeket értek el békés megyében - állapították meg a megyei tanács vb keddi kibővített ülésén. 1969 óta a vállalat évi árbevétele több mint egymilliárd forinttal gyarapodott. a hizott sertés felvásárlás 3 év alatt 290 ezerről 534 ezerre növekedett. ez 10 alatt az export értékesítés évi 200 vagonnal nőtt.

az állattenyésztés és hizlalás fejlődésével azonban nem tartott lépést a szállítási és a vágási kapacitás - hangsúlyozták az ülésen. - rendkívüli gondokat okoz a sok élőállat elszállítása, de a legjobban a husfeldolgozásnál „szorít a cipő.,, békés megyében csak a rekonstrukció oldhatja meg a sertésfeldolgozási gondokat. /mti/

...-

bb.27. alkotói díjat adtak át szegeden

vid/ok ká 1972. október 10.

papp gyula, a szegedi tanács elnökhelyettese kedden délután ünnepélyesen adta át a tanács 1972. évi alkotói díjait.

dér endre prózaíró a városban kifejtett két évtizedet írói tevékenységéért, s az idén megjelent „mi pulóveresek,, című kötetéért, vinkler lászló festőművész hatvanadik születésnapja alkalmából, művészi- művészetpedagógiai tevékenységéért és a közelmúltban megrendezett gyűjteményes kiállításáért, gregor józsef operaénekes, kiemelkedő operaénekesi teljesítményeiért, simai Mihály újságíró, a délmagyarország munkatársa publicisztikai tevékenységéért, iparpolitikával foglalkozó cikkeiért, valamint - egyenlően megosztott arányban - takács jánosné építésmérnök és sági józsef belső építész, a szegedi tervező vállalat munkatársai, tervezői munkásságuk elismeréseként nyerték el a díjakat. az eseményen ott volt sipos géza a szegedi pártbizottság első titkára és a közélet több más helyi vezetője./mti/

...-

- 20 -

12.53/ok H

bb.28. megérkeztek az első szőlő- és must-szállítmányok a badacsonyvidéki állami pincegazdaság feldolgozó telepeire

vid/ok ká 1972. október 10.

a badacsonyvidéki pincegazdaság feldolgozó és bortároló üzemébe megérkeztek az első szőlő- és mustszállítmányok. az idei termés átvételére minden pincészetben gondosan felkészültek: összesen mintegy 260 000 hektoliter bor felvásárlásáról és elhelyezéséről gondoskodnak. az öt megye- veszprém, fejér, komárom, vas és győr-sopron - szőlő és must termésének nagyrésztét a szürettel egyidőben veszik át a pincészetek.

az idei csapadékos időjárás miatt a termés minősége általában gyengébb a vártnál, ezért a must átvételénél malligánfokhoz kötött literátumot állapítanak meg.

a szőlő és mustszállítmányok tömeges érkezését október második felében várja a badacsonyvidéki pincegazdaság./mti/

bb.29. ifjúsági találkozó, politikai plakátkiállítás miskolcon a magyar-ndk barátsági hét alkalmából

vid/ká/ok hgy 1972. október 10.

a magyar-ndk barátsági hét alkalmából kedden miskolcon a város közepsikolás, iparitanuló valamint üzemi kisz fiataljainak részvételével ifjúsági találkozót rendeztek. ezen claus plobner, az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjának igazgatója a berlinben megrendezendő tizedik vit előkészületeiről tájékoztatta a fiatalokat.

a molnár béla uttörőházban a baráti ország életét bemutató filmeket vetítettek. a római snádor művelődési központban pedig ndk politikai plakátkiállítás nyílt./mti/

...-

bb.30. ötven műszaki rendezvény - megkezdődtek a bács-kiskun megyei műszaki hetek

vid/ká/ok hgy 1972. október 10.

a mtesz bács-kiskun megyei szervezetének rendezésében kedden megkezdődtek a hetedik műszaki hetek az alföldi megyében. a november 2-ig artó- mintegy ötven műszaki tárgyú rendezvényből álló programot dr. glied károly, a bács-kiskun megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg kecskeméten. ezután kiss ernő kohó- és gépipari miniszterhelyettes tartott előadást a vállalati szervezethez, a számítógép alkalmazása és a vezetés hatékonyságának összefüggései címmel. az előadás mintegy vitaindítója volt a megyei műszaki hetek egész programjának, mivel annak fő témájaként az üzemi és munkaszervezés hatékonyságának növelését jelölték meg./mti/

...-

13.03/ok H

- 21 -

vbb 31. meggyorsult a betakarítás - ülést tartott az operatív bizottság

t jf/pf-ju 1e hgy

1972. október 10.

kedden a mém-ben ülést tartott az őszi mezőgazdasági munkák meggyorsítására létrehozott operatív bizottság, megállapította: országszerte meggyorsult a betakarítás, mindenhol törik a kukoricát és a buza vetéséhez is jó ütemben láttak hozzá, az időjárás csak részben kedvezett, ugyanis a déli megyékben 30-35 milliméternyi csapadék hullott, s emiatt sokfelé megbénult a betakarítógépek munkája, ellenben kedvezőnek tartják a szakemberek a talaj állapotot; viszonylag kevés munkával jóminőségű magágyat lehet készíteni, jó ütemben haladnak a szántással, s a különféle növények vetésével sem késedelmeskednek a termelők, a hideg idő miatt a termelők igyekeznek a betakarítással, az almának kétharmad részét szüretelték le, a szőlőültetvények feléről került a prések alá a termés, a burgonya szedését csaknem mindenütt befejezték, s mintegy 280.000 hektáron, a termőterület egyötödéről törték le a kukoricát.

a bizottság nagy lászló vezérigazgató beszámolója alapján megvitatta a cukorgyári szezon állását, a cukorrépát az idén az elmúlt évinél 5.000 hektárral nagyobb területen termelték a gazdaságok, s a tavalyinál hozzávetőleg egyharmadával nagyobb termésre számítanak, az esős és napsütésben szegényes időjárás miatt azonban a répa cukorfoka egy százalékkal a tavalyi alatt maradt, a gyárak eddig több mint 80.000 vagonnyi répát vettek át a termelőktől, összesen 500 átvevőhely működik az országban, s ehhez számít a 11 cukorgyár felvevőtevérsége is, az átvételt nagyteljesítményű gépekkel gyorsították meg, egyebek között 83 szovjet járműbuktatót alkalmaznak, ezek a teherautót 1 perc alatt ürítik ki, kétszáz rakodógép segíti ezzel egy időben a termés továbbítását, a földeken összesen 800 betakarító-gép dolgozik, ami azt jelenti, hogy a termés kétharmadrészét géppel takarítják be, a gyárak októberben naponta 15.000 tonnányi cukorrépa átvételére képesek, a termelőktől a szerződések alapján az esetek nagy többségében menetrendszerinti pontossággal veszik át a szállítmányokat. /mt1/

..

13.20/ju

- 22 -

hc

eddig a takarmánykeverékek 70, az ősziárpa 85 százalékát vetették el, a legfontosabb növény, a buza vetőmagjának egynegyede van a földben.

p a r l a m e n t

bkk 3. /megnyilt... 8. folyt./-szb

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk 3-as /megnyilt/ számú hirre.

az 5. folytatás 2. bekezdése 10-11., valamint 12. sorában kataszteri hold helyett hektáronkénti átlagtermés irandó.

a 6. folytatás 1. bekezdésének 6. sorában a szöveg helyesen:

... termelése 1968-hoz viszonyítva tetemesen nőtt...

/az abszolút számot tehát kérjül elhagyni/.

/folyt.köv./

14.00/szb

-23-

parlament

bkk 3. /megnyilt... 9. folyt./-szb

ebéd után dr. beresztóczy miklós vette át az elnöklést. szabó istván, a termelészövetkezetek országos tanácsának elnöke volt a következő felszólaló.

/szabó istván felszólalását mai bkk 2-es kiadásunkon közöltük, az embargót feloldjuk!/
/folyt.köv./

mateovics józsef

----- /budapest 53. vk./ a monori mezőgazdasági gépjavitó vállalat igazgatója hozzászólásában a mezőgazdasági alkatrészellátás gondjairól beszélt. elmondta, hogy az ellátás zökkenői miatt nagyon sok gazdaság komoly nehézségekkel küzdött. jellemző a problémák méretére, hogy emiatt például a pest megyei szövetkezeteket csupán egy év alatt mintegy tíz millió forint közvetett kár érte. mint mondta, a kgm vállalatai, - amelyek a legtöbbet tehetnek az ellátás javításáért - nem ismerték fel, hogy a mezőgazdasági üzemek jelentős felvevőpiacot jelentenek.

tovább súlyosbította a gondokat, hogy a kohó- és gépipari tárca nem ellenőrizte vállalatai ilyen irányú munkáját, nem számoltatta be őket az alkatrészellátással összefüggő kötelezettségek teljesítéséről. a továbbiakban elmondta, hogy a közeljövőben a pótalkatrész-igényük kielégítésére rendkívüli intézkedések születtek, amelyek eredményei máfr érzékelhetők. joggal merül fel a kérdés, - mondotta - hogy nem tehetett volna már korábban intézkedéseket a kohó- és gépipar? ami a jövőt illeti, lényeges, hogy az érdekelt vállalatok alakítsanak ki az eddiginél hatékonyabb közreműködést.

természetesen az alkatrész-ellátással kapcsolatos feladatok nem csupán a kohó- és gépipari minisztériumra és az ellátást közvetve biztosító vállalatokra tartozik; a többi érdekelt intézménynek is hatékonyabb közreműködésre van szükség. ezt sürgeti egyebek között a komplex géprendszer térhódítása is. az elmúlt két esztendő eredményei azt bizonyítják, hogy az alkatrészfronton is megvannak a lehetőségek a rend teremtésére. ehhez azonban szükséges a támogatáson kívül, hogy a vállalatok nagy súlyt fordítsanak a technikai korszerűsítésre, gépparkjuk bővítésére/
/folyt.köv./

15.55/szb

-24-

NA 1620

parlament

bkk 3. /megnyilt 10. folyt./bzs

nemeslaki tivadar,
----- a szakszervezetek országos tanácsának titkára /horvát 9. vk./ nagy jelentőségűnek ítélte a mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban és a fagazdaságban elért eredményeket. kialakultak a szocialista élelmiszergazdaság szervezett formái, megteremtődött a mezőgazdaság műszaki-technikai bázisa, erősödött a parasztság szocialista tudata, a munkáshatalom következetes politikájából adódóan a parasztság átlagjövedelme elérte a munkásosztályét, szebbé, gazdagabbá, kulturáltabbá vált a paraszti élet.

- az mszmp következetes, helyes agrárpolitikája, a dolgozó parasztság munkája és a munkásosztály segítségével nyomán létrejöttek a szocialista mezőgazdaságban, az élelmiszeriparban azok az emberi és technikai feltételek, hogy az élelmiszergazdaság magasabb színvonalon elégítse ki a népgazdaság igényeit. ezt a tényt a munkások, a szervezett dolgozók örömmel és elismeréssel nyugtazzák.

- az ipar és a mezőgazdaság, a munkásosztály és a parasztság élete, tevékenysége ezer szállal kapcsolódik egymáshoz, szövetségük a népi hatalom alapja, további szocialista fejlődésünk legfőbb záloga. a két osztály viszonyában a közös munka, a közös érdek és a szocializmus teljes felépítésének közös célja dominál. a szakszervezetek teljes egészében egyetértenek azzal, hogy az élelmiszergazdaság eredményeiben döntő szerepe van a szövetkezeti parasztság, az élelmiszeriparban dolgozók szorgalmas munkájának, annak az áldozatos erőfeszítésnek, amely az időjárás okozta nehézségek leküzdésében is sokszor megnyilvánult. a munkásosztály a mezőgazdaság szocialista átszervezésétől kezdve napjainkig a közös cél megvalósításától, a kölcsönös érdekeltiségtől vezérelve soha sem habozott a nehéz időkben - s máskor is - önzetlen segítséget nyújtani a mezőgazdaságnak, a szocialista mezőgazdasági nagyüzemeknek. ennek is nagy szerepe volt abban, hogy gazdaságaink sikerrel küzdötték le a kezdeti nehézségeket s évről-évre javultak eredményeik.

- a valóban elismerésre méltó eredmények mellett azonban említést kíván néhány olyan ellátási gond, probléma, amelyet gyakran szóvá tesznek a munkások, a szervezett dolgozók. megnyugtató tény, hogy az ország kenyérét már esztendő óta hazai terméssel sikerül biztosítani, a kenyér minősége, a választék azonban még ma se mindig megfelelő. természetesen nem mindenütt és nem mindig rossz a kenyér minősége, hiszen gyakori látvány, hogy néhány üzlet előtt hosszú sorok állnak - jó kenyérért. meg kell és meg is lehet találni annak a módját, hogy mindig megfelelő minőségű kenyér kerüljön az emberek asztalára.
/folyt.köv./
16.05/bzs

- 25 -

NA 1620

bkk 3. /megnyilt ... 11. folyt./bzs

- a másik, ugyancsak részben megoldott gondunk a húsel-
látás. az elmúlt esztendőben a párt- és kormányintézkedések ha-
tására nagymértékben fejlődött a baromfi- és sertéshústermelés,
lényegesen javult az ellátás - főleg a városokban. a húsfogyasz-
tás szintje - gazdaságunk fejlettségét tekintve - kielégítőnek
mondható. a közelmúltban hozott kormányintézkedések a szarvas-
marha-tenyésztés fejlesztésére remélhetőleg e téren is hamaro-
san éreztetik majd kedvező hatásukat. a lakosság ellátásában te-
hát ma nem az a gond, hogy nem lehet húst, vagy különböző huské-
szítményeket kapni, hanem az, hogy viszonylag még kevés az olcsóbb
hús, az olcsóbb töltelékárú, s van még javítanivaló a minőségen
is. arra kérjük az élelmiszeripar és a kereskedelem vezetőit, hogy
hozzanak hatékony rendelkezéseket ennek az ellátási problémának a
megoldására.

- a közvéleményt egyik leginkább foglalkoztató kérdés a
zöldség- és gyümölcsezellátás, a mennyiség, a minőség s nem utol-
só sorban az ár. tudjuk, hogy a zöldség- és gyümölcstermelés rend-
kívül munkaigényes, hogy a gépesítés nagyon sokba kerül, a jöve-
delmezőség sem mindig kielégítő, s hogy megoldást csak a teljes
gépesítés jelent máj. hasonló helyzet az ipar számos területén
van. itt is találunk munkaigényes termékeket, nehéz munkakörül-
ményeket. nem mindig megfelelő a termelés jövedelmezősége sem,
mégsem mondhatunk le azokról a termékekről vagy szolgáltatások-
ról, amelyekre a lakosoknak, a népgazdaságnak szüksége van, ame-
lyek más forrásból nem biztosíthatók. arra kérjük a szocialista me-
zőgazdasági nagyüzemek dolgozóit, az élelmezésügy irányítóit, hogy
a jövőben tegyenek nagyobb erőfeszítéseket a jobb zöldség- és
gyümölcsezellátás, az árak stabilitásának érdekében. ebben termé-
szetesen az iparnak is vannak feladatai: meg kell gyorsítani a
zöldség-és gyümölcstermelés gépesítését, a korszerű, olcsóbb cso-
magolóanyagok gyártását - könnyítve és jövedelmezőbbé téve a pa-
rasztság munkáját.

- a szakszervezetek teljes egészében egyetértének a me-
zőgazdasági és élelmezésügyi miniszter beszámolójával, egyetér-
tenek azzal is, hogy a párt politikájának megfelelően az elmúlt
években az átlagosnál gyorsabban emelkedtek a paraszti jövedel-
mek s elérték a munkásságát. tisztában vagyunk azzal is, hogy
a munkásság és parasztság azonos jövedelmi szintje nem mindig je-
lent azonos életmódot, hogy a falusiak életkörülményei sok vo-
natkozásban ma is hátrányosabbak a városiakénál s hogy a szociális
és kulturális ellátásban, a szociális juttatásokban is van még
elmaradás a parasztságnál. ezek megszüntetése még előttünk álló
feladat. a jövőben azonban a két osztály életszínvonalának ki-
egyensúlyozottabban kell emelkednie, s mindent el kell követnünk
annak érdekében, hogy az arányok helyesek legyenek. /folyt.köv./

16.10/bzs

M 16³⁰

bkk 3. /megnyilt 12. folyt./bzs

érvényt kell szerezni annak az elvnek, is, hogy a jövőben a jö-
vedelmek méginkább a hatékonyabb munka, a több és jobb minőségű
termelés függvényei legyenek. ez fontos feltétele annak, hogy
társadalmunk e két legnagyobb létszámú osztálya között még szil-
lárdabbá váljék a szövetség, tovább erősítve a népi hatalmat.

- a miniszteri beszámoló foglalkozott a mezőgazdasági
üzemek kiegészítő tevékenységével is. a kisegítő üzem feladata
- a népgazdasági szintű gazdaságosság határáig - a mezőgazdasá-
gi termékek feldolgozása, a munkaerő folyamatosabb foglalkozta-
tása. egyetértünk azzal, hogy a mezőgazdasági üzemek fejleszté-
sük élelmiszer-feldolgozó és az ehhez közvetlenül kapcsolódó
tevékenységüket. azt is helyesnek tartjuk, hogy amikor a mező-
gazdasági munkák megengedik, a téesz-tagság népgazdasági szem-
pontból is szükséges ipari bedolgozó tevékenységet is végezzen.
e szükséges és hasznos tevékenység mellett azonban népgazdasá-
gi, társadalmi érdekből fel kell lépni minden ezt meghaladó, a
mezőgazdasági tevékenységhez közvetlenül nem kapcsolódó
üzleti vagy spekulációs tevékenység, az
olyan vállalkozások ellen, amelyek az állami ipartól „szívják”,
el a munkaerőt, s a munkával arányban nem álló jövedelmekkel je-
lentős morális károkat okoznak.

a szakszervezetek, a szervezett munkások nagy érdek-
lődéssel, nagy figyelemmel kísérik mezőgazdaságunk, élelmiszer-
iparunk fejlődését, hiszen az életszínvonal jelentős tényező-
je az élelmiszerellátás minősége és mennyisége, a mezőgazdasá-
gi termékek ára. munkásosztályunk eddig is megadott, s ezután
is hajlandó minden segítséget megadni szocialista parasztságunk-
nak. a szakszervezetek megtisztelő kötelességüknek tartják, hogy
a munkásosztálynak ezt a tevékenységét segítsék, támogassák, mind-
ez tovább erősíti a munkás-paraszt szövetséget, szocialista
fejlődésünk legfontosabb zálogát - zárta hozzászólását nemes-
laki tivadar.

/folyt. köv./
16.16/bzs

M 16³⁵

parlament

bkk 3. /megnyilt... 13. folyt./-szb

dr. pethő ferenc, kertészmérnök, kutató /szabolcs-szatmár megye 4. vk./ az almatermesztés helyzetével foglalkozott. aláhuzta, hogy a lakosság számához viszonyítva sehol a világon nem termelnek annyi almát, mint magyarországon, és egyetlen ország sem exportálja almatermelésének akkora hányadát, mint hazánk. a megtermelt almamennyiség csaknem 50 százalékát szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei, állami gazdaságai és házikertjei szolgáltatják. ahhoz, hogy a belföldi szükséglet és a keretszerződésekben rögzített exportmennyiséget továbbra is meg tudják termelni, ésszerűbb programra van szükség. az almatermesztés rekonstrukciójának szükségességét indokolja, hogy szabolcs-szatmár megyében az almaültetvények 30 százaléka már 20 esztendőnél is idősebb, termőképességük tehát csökken. emellett az importáló országok - köztük a szovjetunió, az ndk és csehszlovákia - igénye is megváltozott a fajták tekintetében. korszerűbb, termelékenyebb ültetvényekre van szükség, hogy az almatermesztésre alkalmatlan - általában 40-50 mázsás hektáronkénti termésmennyiségre képes - homokbuckás területeket átadhassák megfelelőbb hasznosításra, és ugyanakkor az évenként szükséges alma mennyisége ne csökkenjen.

szabolcs-szatmárban azonban sem az állami gazdaságok, sem a termelőszövetkezetek nem képesek saját erőből megvalósítani a nagyon is szükséges rekonstrukciót, ezért a képviselő javasolta, hogy a munkát kezdjék el az ötödik ötéves terv első évében, és ehhez a megfelelő állami preferenciák álljanak a gazdaságok rendelkezésére. kérte a kormányt, hogy a népgazdasági szempontból is fontos almatermesztés rekonstrukciójához a megfelelő állami támogatást az ötödik ötéves tervtől kezdődően biztosítsa.

a szerkesztőségek figyelmébe!

kérjük, hogy a bkk 2-es kiadásunkon közölt szabó istván felszólalás szövegére a következő javításokat vegyék figyelembe:

a 3. bek. 5. sorában kezdődő /társadalmunkban mind több.../ mondat t ö r l e n d ő. a szöveg így folytatódik: jövedelem-politikánk...

a 2. folytatás 2. bekezdésének 6. sorában kezdődő /a termelőszövetkezetek örülnek.../ mondat t ö r l e n d ő. a szöveg így folytatódik: befejezésül szabó istván....
/folyt.köv./

16.20/szb

-28-

KA 1625

parlament

bkk 3. /megnyilt ... 14. folyt./bzs

angyal jános

----- /bács-kiskun m, 7.vk./, a tiszakécskei általános iskola igazgatója - aki első képviselői felszólalását mondta el a parlamentben - arról beszélt, hogy választókerületében, a kecskeméti járásban is örömmel fogadták a háziasszonyok a korszerű élelmiszeripari termékeket, a tasakos tejet, a tisztított, csomagolt csirkét és egyébeket. örömeikbe csak akkor vegyül öröm, ha nem kaphatók rendszeresen az ilyen áruk. a tartósított élelmiszerek vidéken tapasztalt fagyos fogadtatása is felengedett már, méghozzá nem „ráolvasással”, hanem egyszerűen azért, mert az emberek saját maguk győződtek meg a fogyasztanivalók praktikus voltáról, jó minőségéről. a jövőben már fokozódó mennyiségi igényekkel és minőségi kívánalmakkal kell számolni.

az ugynevezett töltelékárak problémáját - amit a miniszteri expozé is érintett - a képviselő azzal tette szóvá, hogy a megoldásban segíthetnének /alapanyaggal, esetleg munkaerővel/ a kisebb vidéki szövetkezetek, tsz-ek, áfész-ek is.

a zöldségfélék termelésével és felvásárlásával foglalkozva szűkebb hazájából vett példát mondott el a képviselő. tiszakécske környékén, ahol ugynevezett bokortanyás települések vannak 12-15 családdal, - a helyi népfrontbizottság kezdeményezésére - zöldségfelvásárló telepeket létesített a helyi áfész. eredményel: az elmúlt szezonban több mint tiz vagon zöldséget vásárolhattak fel - nagyrészt nyugdíjas téesz-tagoktól. mindössze azt kellett felismerni, hogy szívesen foglalkoznak ezek az idős emberek zöldség /paprika, vitaminparadicsom, stb./ termesztésével, ha nem kell azt értékesítés végett több kilométerre a hátukon cipelni. az ilyen egyszerű helyi kezdeményezéseken is mullik, hogy megfelelően eredményes legyen a területi gazdaságpolitika.

a mezőgazdaság várható szakmberszükséglete kapcsán fölvetette a gondolatot: a mezőgazdasági jellegű országrészekben a nagyközségek általános iskolái mellé létesíthetnének mezőgazdasági szakmunkásképző iskolákat. legnagyobb számban ugyanis szakmunkásokra lesz szükség.

/folyt. köv./

17.25/bzs

- 29 -

KA 1715

parlament

bkk 3. /megnyilt ... 15. folyt./bzs

Lakatos andrás

----- /somegy megye, 8. vk./, a balatonboglári állami gazdaság főkertésze a kertészeti termesztés időszerű kérdéseiről, a földjairól szolt. megemlítette, hogy a gyümölcs és szőlőtermesztésben rendkívül lassan érvényesülnek az egyes termelési elhatározások; gyakran csak egy évtized múlva reagálhatnak az érdekelt üzemek a belső és külső piaci igényekre. a szaporító-anyag előállításától az új telepítés termőre fordulásáig szükséges időtartamot ma már mindkét ágazatban új termelési technológiák, és új fajták meghonosításával igyekeznek lerövidíteni. ennek ellenére, a biológiai lehetőségek olyan korlátokat szabnak egy-egy ültetvény gyorsabb termőre fordulása elő, amelyek bizonyos határon túl már áthidalhatatlanok. köztudott az a negatív hatás, amelyet az állami támogatás megszüntetése jelentett a síkvidéki, homoki szőlőknél és az őzibaracknál. ezen ültetvények fenntartása, valamint termésátlagok javítása nélkülözhetetlen. a jelenlegi közgazdasági környezet nem tudja biztosítani az ültetvények megfelelő termőképességének biztosításához nélkülözhetetlen rendszeres felújítást. mint mondotta, ezért is üdvözlendő örömmel azt a miniszteri bejelentést, amely a gyümölcs-szőlőtermesztésben kialakult helyzet javítására, a fészültségek felszámolására ez év végéig fejlesztési javaslat kidolgozását helyezte kilátásba.

a kertészeti termesztés gépesítésére és ennek kapcsán a költségek változására nem hat kedvezően az a körülmény sem, hogy a nagyüzemi gyümölcs- és szőlőtermesztés számára a hazai gépipar nem készít gépeket. a korszerű nagyüzemi ültetvények géprendszerrel a hazai gépgyártásban most vannak kialakulóban; az eddig gyártott gépek nagyon gyenge minőségűek. emiatt a kertészeti nagyüzemek elsősorban import beszerzésre szorúlnak. javasolta, hogy a hazai gépgyártás licenc-vásárlással segítse a kertészeti ágazat gépesítésének fejlődését.

/folyt. köv./

17.30/bzs

M-1740

- 30 -

parlament

bkk 3. /megnyilt... 16. folyt./-szb

szünet következett, majd varga gáborné elnökletével folytatódott a tanácskozás.

varga gyulán,

----- a zala megyei pártbizottság első titkára /zala megye, 1 vk./ egyebek között rámutatott: csak helyeselni lehet a kormányzati szerveknek és a minisztériumnak azt a gyakorlatát, hogy az élelmiszer és fagazdaság legfontosabb ágazataira kiemelt figyelmet fordít, s az ott mutatkozó problémák megoldására komplex programot dolgoz ki. ennek pozitív eredményei a kenyérgabona termelésben, a sertés- és baromfi hizlalásban már átfogóan érezhetők. a közelmúltban megjelent a szarvasmarha-tartás és tenyésztés fejlesztését szolgáló kormányhatározat. az ebben megfogalmazott intézkedések és egyéb támogatások kedvezőbb feltételeket biztosítanak a szarvasmarha tenyésztés és tartás korszerűsítéséhez, jövedelmezőbbé tételéhez. ebben az ágazatban most fontos feladat, hogy a különböző területeken és üzemekben egyaránt a termelésfejlesztéssel és az állomány növelésével kapcsolatos teendőket az adottságoknak legjobban megfelelően, időben összehangolva végezzék. azokon a területeken - így például zala megyében is - ahol a magas állomány-sűrűség alacsony termelési színvonallal párosul, elsődleges a meglévő lehetőségek számbavétele, azok jobb kihasználása, a termelési eredmények javítása. ennek egyik alapja: a takarmánygazdálkodás javítása. szükséges, hogy a központi intézkedésekben és az üzemi gyakorlatban egyaránt a jelentőségének megfelelő hangsúlyt kapjon a takarmánygazdálkodás átfogó fejlesztése. a takarmánytermelés és betakarítás komplex gépesítése mellett figyelmet kell fordítani a korszerű tartósításra, tárolásra is, mert ennek jelenlegi elmaradottsága jelentős károkat okoz. számottevőek a tartalékok a gyepterületek gazdaságos hasznosításában is.

zala megyében a szarvasmarha állomány mintegy 40 százaléka kisüzemi - elsősorban háztáji - gazdaságokban található. ez az állomány - bár mérsékelt ütemben - folyamatosan csökken. a kedvezőbb jövedelmezőségi feltételek, a közös és a háztáji gazdaságok közötti termelési kapcsolatok erkösítése révén átmenetileg ugyan javulhat a helyzet, de hosszabb távon a háztáji gazdaságokban az állomány fokozatos csökkenését nem lehet megállítani. éppen ezért a szocialista üzemekben kell növelni a szarvasmarha állományt, ami szükségessé teszi a nagyüzemi szakosított tehénészeti és hizlaló telepek építését. az iparszerű termelés, a korszerű technológia érvényre juttatása megfelelő nagyságu terület- és állomány koncentrációt igényel. feltételeit fokozatosan ki kell alakítani: ezért is szükséges szorgalmazni a szövetkezetek közötti együttműködést és a közös vállalkozásokat, és fejleszteni az anyagi érdekeltséget.

/folyt.köv./

17.35/szb

M-1741

-31-

parlament

bkk 3. /megnyilt... 17... folyt./-szb

dr. técsi jános

----- /komárom m. 5. vk./, a megyei téeszék területi szövetségének titkára a mezőgazdaság intenzív fejlesztése kapcsán felhívta a figyelmet a növekvő eszközigényességre. elvileg világos a követelmény, az tudniillik, hogy összehangot kell teremteni az ipar és a mezőgazdaság fejlesztése között. a gyakorlatban azonban e tekintetben még bőven van kívánivaló, elsősorban a termelőeszkögyártó iparágak és az élelmiszergazdaság piaci kooperációja terén. az utóbbi években mezőgazdaságunkban megháromszorozódott az ipari eredetű eszközök és anyagok felhasználása, viszont azoknak az iparágaknak a termelése, amelyek a mezőgazdaságban hasznosítható termékeket állítják elő, nálunk még mindig jóval alacsonyabb, mint a környező államokban, illetőleg a miénkhez hasonló fejlettségű országokban. különösen az építőelemgyártás, a munkagép- és alkatrészellátás, az állattartási berendezések termelése terén igényelné a mezőgazdasági piac az ipari háttér erősödését. és kínálkozik is a lehetőség iparunkban a „mezőgazdasági” irányú fejlesztésre.

a téeszékben levő állóeszközök amortizációs rendszerének felülvizsgálatát szorgalmazta a képviselő. már kötelezték ugyan a termelőszövetkezeteket amortizációs alap képzésére. de a bevezetett amortizációs kulcsok - amelyeket a ténylegesnél kedvezőbb műszaki mutatók és üzemeltetési körülmények alapján számítottak ki - az esetek jó részében olyan alacsonyak, hogy csupán részben fedezik a tényleges amortizációt. például az ekéknél, amelyeket három-négy évente ki kell cserélni, 12 százalék, a gazdasági épületeknél, amelyeket 10-12 évenként szinte teljesen átformálnak, 1.3-2.2 százalék az amortizáció-leírás kulcs. ugyanakkor az új technológiák meghonosodásával egyre jelentősebbé válik az erkölcsi amortizáció, ám az eszközök optimális időpontban történő kicserélésére anyagiak híján nagyon sokszor nem kerülhet sor. a téeszék állóvagyonának névleges értéke és reális használhatósága közötti távolodás - ha kisebb mértékben is, mint az amortizációs alap bevezetése előtti időszakban - ma is folytatódik. mezőgazdasági üzemeknek alternatív megoldásokat kellene biztosítani az amortizációs rendszer tökéletesebb kialakításával, azért, hogy ténylegesen módjuk lehessen - optimális időben és formában - az eszközök cseréjére.

/folyt.köv./

17.47/szb

-32-

NA 175

parlament

bkk 3. /megnyilt 18. folyt./bzs

sárvári istván

----- /vas megye, 3. vk./ a csepregi állami gazdaság igazgatója többek között a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésével kapcsolatos kérdésekről beszélt. elmondta, hogy az ezzel kapcsolatban született kormányintézkedés kedvezően hatott a szarvasmarhatenyésztés további fejlődésére. a szarvasmarha-ágazatban azonban az üzemek termelési irányától, illetve strukturájától függően különbözőképpen hat az árszínvonal-emelkedés. az ipari áremelkedés, például a fehérje-takarmány és vegyi anyagok drágulása a kedvező körülményeket negatív irányban befolyásolják.

a megyei gondok között említette, hogy a fiatalok kevésbé érdeklődnek a háztáji gazdálkodás iránt: mint szakmunkások kívánják a mezőgazdasági nagyüzemekben dolgozni. a tapasztalatok azt mutatják, hogy a háztáji szarvasmarha-tartás nagyszámú továbbra is függvénye a téeszeparasztok kiöregedésének. ez arra enged következtetni, hogy a megoldást elsősorban a nagyüzemi állattartás eddiginél dinamikusabb fejlesztése jelentheti.

elmondta, hogy a megyében lényeges feladat az élelmiszeripar fejlesztése, különösképpen a hus-, tej- baromfitermékek feldolgozása, megfelelő tárolása. azonban a feldolgozóipar fejlesztése vas megyében is tipikus beruházási gondokkal jár. a beruházások elhúzódnának gyakori oka a tervszerűtlenség, valamint a vállalatok saját forrásainak és forgóalapjuknak hiányos feltöltése.

mint mondta, célszerű lenne az állami támogatás közgazdasági rendszerének gyakori változtatását elkerülni olyan ágazatoknál, amelyek jelentős fejlesztést igényelnek, s a beruházások lassan térülnek meg. ilyen például a szarvasmarhatenyésztés. a mezőgazdasági üzemek hosszú távon következetesebben és céltudatosabban tudnának fejleszteni, ha nem kényszerülnének termelési irány- struktúra változtatásokra. így elkerülhetők lennének a belső feszültségek, a pénzügyi nehézségek, amelyeket ma még gyakran, a magas szinten gazdálkodó termelőszövetkezetek és vállalatok sem tudnak kiküszöbölni.

marjanek józsef,

----- /fejér m. 12. vk./ a balinkai szénbánya körletvezető mérnöke hangsúlyozta: örömmel látjuk, hogy a munkásosztály erkölcsi és anyagi áldozata, amelyet a mezőgazdaság szocialista átszervezésének éveiben hozott, nem volt hiábavaló. a mezőgazdaság dolgozói - jól éltek a lehetőséggel, hozzáértésre, nagy tapasztalatra tettek szert az elmúlt évtizedben. ma már számos tény igazolja, hogy a korszerű, szakosított, nagyüzemi mezőgazdasági termelés további fejlődésének mind tárgyi, mind személyi feltételei megvannak.

/folyt. köv./
18.00/bzs

- 33 -

NA 180

bkk 3. /megnyilt ... 19. folyt./bzs

a továbbiakban arról szólt, hogy fejér megyében csaknem száz termelőszövetkezet, tizenegy állami gazdaság, öt egyéb szövetkezet és tíz jelentősebb élelmiszeripari üzem működik - eredményeik az országos adatokkal összevetve is figyelemre méltóak. az élelmiszeriparban előállított bruttó termelési érték meghaladja a 11 milliárd forintot. a területi, népességi arányokat tekintve fejér megye alig öt százaléka az országnak, ám a fontosabb élelmiszerek és ipari növények termelésében, a lakosság ellátásában 7-8 százalékat képvisel. a megye gazdaságainak termelés szerkezetét úgy korszerűsítik, hogy minél jobban igazodjék a növekvő mennyiségi igények kielégítéséhez. a megye szántóterületének 70 százalékán kalászosokat és kukoricát termelnek, s a legtöbb gazdaságban kialakultak már a negyedik ötéves terv végére előirányzott természet-szerkezeti arányok.

a megye állattenyésztéséről beszélve marjanek józsef elmondta, hogy sertésenyésztési terveik az előirányozottnál hamarabb valósultak meg: már ma 20 000 sertéssel többjük van, mint amennyit 1975 végére terveztek. alig értek el viszont előrehaladást a szarvasmarha-tenyésztésben, e téren több éves lemaradást kell pótolniuk. úgy tapasztalta, hogy a mezőgazdasági dolgozók kedvezőnek tartják a szarvasmarha-tenyésztés fejlesztésére hozott kormányhatározatot, a gazdaságokban és a háztájakban megnövekedett a tartási kedv.

/folyt. köv./

18.10/szb

NA 1820

bkk 3. /megnyilt ... 20. folyt./bzs

gócza józsef, /szolnok m. 12. vk./, a jászkiséri kossuth tsz elnöke többek között a munkás-paraszt szövetség fejlődésével, helyzetével foglalkozott. rámutatott: az eltelt időszakban tovább erősödött ez a szövetség. ezt az élet, a gyakorlat egyértelműen igazolja. a fejlődés azonban természetesen bizonyos elmentmondásokat is felvet. sok szó esik például mostanában a paraszti jövedelmek alakulásáról. köztudott, hogy terveinkben a munkásság és parasztság jövedelmének közelítése, azonos szintre emelése szerepelt. a képviselő meglepődéssel nyugtázta az ebben a vonatkozásban elért eredményeket, s hozzátette: ha azonban a jövedelemarányok károsan és tartósan torzulnának, a kormányzatnak kell hatékonyan közbeavatkoznia. bizonyos, hogy a parasztság a jövedelemviszonyokat illetően sem kívánja magát függetleníteni sem a munkásosztálytól, sem más dolgozó kategóriáktól.

megemlítette, hogy az utóbbi időben sok vita forrása az állami támogatások helyes vagy helytelen felhasználásának megítélése. példaként a szakosított telepek építését említette. a tapasztalatok szerint ezek rendszerint többbe kerülnek, mint azt eredetileg tervezték. emellett a megtérülési idő is kérdéses. a termelőszövetkezetek számára ugyanakkor csak részben áll rendelkezésre a telepek benépesítéséhez szükséges anyagtényésanyag. helyes volna tehát, ha az illetékesek nemcsak azt a követelést vonnák le, hogy a beruházási gondokat az üzemek nem kelően megalapozott döntése okozta, hanem minden szinten saját hibáikat is elemeznék, amelyeket a program megvalósítása során elkövettek. a program önmagában természetesen helyes; a problémát elsősorban az okozza, hogy nem minden kijelölt üzem alkalmas a szakosított telepek létrehozására, s ez több helyütt csak a beruházás megkezdése után derült ki.

/folyt. köv./

18.40/bzs

NA 1820

parlament

bkk 3. /megnyilt ... 21. folyt./bzs

dr.révay zoltán

----- /győr m. 5. vk./ megyei minőségvizsgáló intézeti igazgató arról szólt, hogy az élelmiszerek előállítását és forgalomba hozatalát szabályozó törvényerejű rendelet már nem tölti be megfelelően a szerepét. Különösen az utóbbi öt évben sok módosítás történt a szövegében, olykor már a szakemberek is nehezen vagy egyáltalán nem ismerik ki magukat benne. a gazdaságirányítási rendszer reformja a tvr. számos intézkedését elavulttá tette. 15 év alatt sokat fejlődött az élelméztudomány is. ma már ott tartunk, hogy az élelmiszergazdaságban minden „láncszemnek” össze kell fonódnia. ennek az elvnek a jogszabályi rendelkezésben is érvényesülnie kell. mindezek alapján a képviselő indítványozta, élelmiszeripari törvény megalkotását. emellett szól az is, hogy a legtöbb országban törvény szabályozza a lakosság élelmiszerellátásával kapcsolatos jogokat és köteleességeket.

a képviselő rámutatott a továbbiakra, hogy a megyei élelmiszerellenőrző hálózat beváltotta a hozzá fűzött reményeket: ma már európai színvonalu területi hatósági ellenőrző hálózat működik. még hozzá olyan eredményesen, hogy eredeti rendeltetésénél többre is képes lenne, arra, hogy elvégezze minden élelmiszer, ital és élvezeti cikk ellenőrzését, mégpedig nemcsak belföldi, hanem import termékekre is. ellenőrzését ez a hálózat ki tudná terjeszteni az élelmiszeripari termékeken kívül a mezőgazdaságnak feldolgozatlanul értékesítésre kerülő produktumaira is.

dr.hargitai katalin

----- /vas m. 6. vk./, sárvári járási tisztiorvos az élelmiszeripar egyik fontos területéről, a gyermek- és csecsemőtápszergyártás helyzetéről beszélt. hangoztatta: jelenleg az emberi tápszert gyártása a legsürgetőbb feladat. ezt indokolják az orvosi tapasztalatok, amelyek szerint jelenleg a csecsemők mintegy 58 százaléka már kéthónapos korától mesterséges tápanyagot, tápszert kap. általános tapasztalat, hogy az anyák szoptatási ideje hazánkban is lecsökkent.

magyarország évente 2500 tonna édes savóport szerez be külföldről a tápszergyártás számára. ugyanakkor nincs mód a hazai tej-feldolgozásból eredő, körülbelül évi 330 millió liter savó megfelelő hasznosítására. a sajtgyártás melléktermékeként felhalmozott édes savónak is csak igen kis hányadát dolgozzák fel hazai tápszergyártásunkban. a fejlesztés sürgető feladat, már csak azért is, mert az elmúlt husz évben hazánkban nem kerültek forgalomba újabb tápszerek, sőt csökkent a választék. ugyanakkor a meglévő tápszerek között is jónéhány akad, amely nem felel meg a korszerű csecsemőtáplálási követelményeknek.
/folyt. köv./

18.55/bzs

- 36 -

NA 190

parlament

bkk 3. /megnyilt ... 22. folyt./bzs

megemlítette, hogy évente háromezer vagon állati vérből csupán 100 vagonnyit használunk fel, pedig a vérszérum nagyon fontos lenne a diétás tápanyagkészítésben. felhívta a figyelmet arra, hogy szorosabb kapcsolatot kellene teremteni az emberi és állati tápszergyártás között. ezt az is indokolja, hogy az iparág kialakításának hármas követelménye - a nyersanyagazonosság, az azonos technológia és a hasonló rendeltetés - mellett a kutatás területe, a szakemberek ismereteinek cseréje, a kutató ellenőrző laboratóriumok használata, az alapanyagok előállításának közös megtervezése is megvalósítható.

ezzel az országgyűlés keddi tanácskozása befejeződött. szerdán délelőtt 10 órakor a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter beszámolója feletti vitával folytatja munkáját a parlament.
/vti/

..

19.00/bzs

- 37 -

NA 1910

- V E G E -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l p o l i t i k a i k ü l ö n k i a d á s

1972. október 10.

p a r l a m e n t

bkk 1. dimény-beszámoló

szó/mm bzs zs

1972. október 10.

rendelkezésre bocsátjuk dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter beszámolóját - rövidítve - amely a parlamentben kedden hangzik el. az anyag embargós, csak jelzésre használható!

x x x

dr. dimény imre bevezetőben a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és az erdészet helyzetéről, fejlődéséről szólt.

a mezőgazdaság szocialista átszervezése és az elért eredmények a párt és a kormány agrárpolitikájának helyességét és következetességét bizonyítják. a szocialista átszervezés során a munkásosztály nélkülözhetetlen eszmei-politikai és anyagi segítségét adott a parasztságnak. a termelőszövetkezeti rendszer kibontakozásában a munkásosztály politikai, erkölcsi és anyagi támogatása is megtestesül. a szocialista átszervezés teremtette meg a legfontosabb feltételeket ahhoz, hogy parasztságunk mind egységesebb politikai, társadalmi szemlélettel, egyértelműen a szocializmus ügye mellé álljon. ezzel új tartalmat nyert a két testvéri osztály szövetsége, a munkás-paraszt szövetség. a szocialista termelési viszonyok kialakulásával a munkásosztály, de egész társadalmunk joggal elvárta és elvárja, hogy a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a fagazdaság a megelőző időszakhoz képest gyorsabban fejlődjen, folyamatosan elégítse ki az egyre növekvő társadalmi igényeket. úgy is fogalmazhatnánk, hogy az érintett ágazatok hozzájárulása a társadalmi igények kielégítéséhez nagymértékben befolyásolja az életszínvonalat, ezzel együtt belpolitikai életünket, társadalmi közvéleményünket.

/folyt. köv./

- 1 -

bkk 1. /dimény- ... 1. folyt./bzs

ágazataink mind magasabb szinten képesek a társadalmi igények kielégítésére, pedig az igények gyorsan növekednek, ezt bizonyítja például, hogy az egy főre jutó fogyasztás hus- és huskésztiményekből, valamint tojásból az elmúlt évtizedben kétszer annyival növekedett, mint az 1960. évet megelőző 22 esztendő alatt összesen, ami a számszerűséget illeti: hus- és huskésztiményből 12,2 kilogrammal, tojásból 5,6 kilogrammal, cukorból 6,9 kilogrammal, zsiradékból 4 kilogrammal növekedett az egy főre jutó fogyasztás a jelzett időszakban, a mennyiségi ellátás növekedésével egyidejűleg javult az élelmiszerek minősége, feldolgozottsága, csomagolása, általában az egész ellátás színvonala.

egyes élelmiszerekből vannak még ellátási gondjaink, mennyiségi és minőségi vonatkozásban egyaránt, a zöldség- és gyümölcsellátás terén mutatkozó nehézségekről szólva a miniszter aláhuzta: ezeknek a termékeknek - tömeges felhasználásuknál és a korszerű táplálkozásban betöltött szerepüknél fogva - mindig is nagy jelentőségük volt a fogyasztásban, a belföldi ellátás mellett fontos feladat a népgazdasági szempontból mindenképpen indokolt exportkötelezettségek teljesítése is, így például az idén szeptember 30-ig e cikkekből 82 millió rubel és 23 millió dollár bevételünk származott, sajnos, a termelés nem kielégítő alakulása miatt zöldségből és gyümölcsből a hazai fogyasztók növekvő igényeit - még az export időszakonkénti visszafogása mellett - sem tudtuk folyamatosan és teljesen kielégíteni, a zöldségtermesztésben nagy az ingadozás a vetésterület és a termés mennyiség vonatkozásában egyaránt, jelenleg hazánkban az egy főre jutó évi zöldségfogyasztás 85 kilogramm, a gyümölcsfogyasztás pedig 65 kilogramm körül mozog, ez az arány az össz-élelmiszerfogyasztás magas színvonalán belül - figyelemmel az egészségesebb táplálkozásra és természeti adottságainkra - nemzetközileg közepes szintnek felel meg, a termelés ingadozása és bizonyos értékesítési problémák miatt, a zöldség- és gyümölcspiacon a kereslet meghaladta a kínálatot, ezért a fogyasztói árak emelkedtek, ami különösen a kis fizetésűeket, a nagycsaládosokat, a nyugdíjasokat és általában a nagyvárosi munkásságot érintette hátrányosan.

/folyt. köv./

bkk 1. /dimény- ... 2. folyt./bzs

a zöldség- és gyümölcsellátás kialakult helyzetét sok összefüggésben lehet indokolni, mindenekelőtt figyelmet érdemel, hogy a gyümölcsfélék árnövekedése a zöldségek áremelkedését is meghaladta, a gyümölcsfélék áremelkedése 1971-ben elérte a 21 százalékot, 1972 első félévében ez 30 százalékot tett ki, a második félévében ez mérséklődik, elsősorban az almafelhozatal hatására, a gyümölcsárak egész év átlagában várhatóan magasabbak lesznek az elmúlt évinél, ebben nagy szerepe volt az elmúlt két esztendő gyümölcsstermesztési szempontból igen kedvezőtlen időjárásának, közrejátszottak azok a termelési nehézségek is, amelyek általában a munkaigényes kultúrákat jellemzik.

a zöldségfélék fogyasztói ára 1971-ben 14 százalék és 1972 első félévében 4 százalékkal emelkedett, ez a 11. félévében már nem folytatódik, annak ellenére sem, hogy az elmúlt napok hővös és helyenként fagyos időjárása sok helyütt károsította az őszi betakarítású zöldségféléket, főleg a paradicsomot és zöldbabot, a másodvetésű zöldbabot és uborkát, mégis azt láthatjuk, hogy különösen az év 11. felében az 1971-es helyzethez képest, bizonyos javulás van, lakosságunkat nyilván elsősorban az érdekli, hogy ez a javulás tartós lesz-e, így arra kell válaszolnunk, hogy az ellátási gondok felszámolása mikorra várható úgy, hogy a kínálat növekedésével együtt meg tudjuk állítani a zöldség- és gyümölcsárak további emelkedését, jelenthetem a tisztelt országgyűlésnek, hogy ennek a kérdésnek a megoldását a következő időszak egyik legfontosabb társadalompolitikai és termelésfejlesztési feladatának tekintjük, ennek érdekében sok nehézséget kell leküzdenünk a termelés, és a forgalmazás területén, amihez megfelelő lehetőségeket teremt a kormánynak a zöldségtermesztés fejlesztésére az elmúlt év végén hozott határozata.

a kormányhatározat szellemében gyorsabban haladunk előre a zöldségtermelés komplex fejlesztésével a gépesítés, a kemizálás és a szakosítás terén, fejlesztési koncepciónk szerint termelési színvonalunknak és anyagi lehetőségeinknek megfelelően a zöldségtermő terület egyharmadán - a nagyobb hatékonyságú vegyszerek alkalmazása mellett - korszerű technológiákat vezetünk be, mivel azonban a korszerű technológiák széleskörű alkalmazásának lehetőségei a IV. ötéves terv időszakában korlátozottak, nagy gondot fordítunk a hagyományos termelési módok fejlesztésére is a különböző átmeneti eljárások és módszerek alkalmazásával, továbbra is segítjük a kisüzemi zöldségtermelés fejlesztését és eszközellátását, hiszen a zöldségfélék összes mennyiségének 30 százalékát a háztáji és kisegítő gazdaságok szolgáltatják, a termelési kedvet egyébként a kormány nyújtotta anyagi ösztönzés minden szektorban egyaránt serkenti.

/folyt. köv./

bkk 1. /dimény - ... 3. folyt./bzs

a határozat eredményes végrehajtása révén megszüntethetjük a zöltségellátásban még mutatkozó hiányt, és az ellátást úgy tudjuk javítani, hogy közben a zöltségárak elfogadható keretek között mozogjanak.

a jellegzetesen piaci cikknek számító zöltség- és gyümölcsfélék árának növekedéséből sokan hajlamosak levonni olyan következtetést, hogy nálunk az élelmiszerek általában drágulnak. a zöltség- és gyümölcsféléknek a burgonyával együtt számított érték részaránya az összes kiskereskedelmi és piaci forgalomban a 3 százalékot sem éri el, az összes élelmiszerforgalmon belül pedig mintegy 10 százalékot képvisel. az előbbieken vázolt zöltség-gyümölcs ár-színvonal-emelkedés tehát az összes élelmiszerforgasztás értékének az 1 százalékát sem éri el. ugyanakkor az élelmiszerek 87 százaléka az állam által meghatározott fix, maximált, vagy behatárolt árkategóriákban kerül forgalomba. ennek eredményeként az alapvető élelmiszerek ára 1967 óta változatlan. közben azonban a termelési költségek emelkedtek. ennél fogva ezt az életszínvonal-politikánkkal összefüggő fogyasztói árstabilitást a legalapvetőbb élelmiszereknél csak úgy lehetett és lehet biztosítani, hogy az állami költségvetésből jelentős mértékű árkiegészítést adunk e termékek forgalmazásához. az összes élelmiszerhez nyújtott árkiegészítés 1971-ben 7,8 milliárd forint volt. legnagyobb a hus és a tej árkiegészítése. így például 1971-ben az állam a marhahús fogyasztói árát kilogrammonként 16 forinttal, a sertéshúst 13 forinttal egészítette ki a költségvetésből. ugyanakkor a tej árkiegészítése közel 2 forint volt literenként. mivel az élelmiszerek a lakosság fogyasztásában jelentős értékarányt képviselnek - hiszen a lakossági fogyasztásnak mintegy a felét alkotják nyilvánvaló, hogy az alapvető élelmiszerek áralakulása mindig is az életszínvonalpolitika egyik legfontosabb kérdése volt és lesz. ebből viszont az is következik, hogy az alapvető élelmiszerek ár-színvonalának alakítása továbbra is teljes egészében a kormány kezében marad, amennyiben ezek az árak csak központi intézkedések útján változtathatók.

a közvéleményt foglalkoztató probléma az ellátás alakulása kenyérből és más sütőipari termékekből is. itt nem mennyiségi, hanem alapvetően választéki és minőségi kifogásokról van szó. az elmarasztaló észrevételek többségükben indokoltak és jogosak. a sütőipari termékek választékát és minőségét természetesen sok tényező befolyásolja. ezek közé tartozik, hogy a felhasznált liszt minősége időszakonként és területenként bizonyos fokig eltérő.

/folyt. köv./

bkk 1. /dimény - ... 4. folyt./bzs

a minőséget ezenkívül befolyásolja a rendelkezésre álló kapacitás, a szakmunkás-ellátottság és számos egyéb tényező. a minőségi hibák fő oka végső soron - s ezt őszintén meg kell mondanunk -, hogy az elmúlt husz évben, mialatt a sütőipar termelése 300 ezer tonnáról 1 millió tonnára nőtt, ezzel egyidőben nem tudtuk kellőképpen emelni a műszaki színvonalat, nem tudtuk pótolni a szakmunkás-létszámot, nincs még elegendő kis- és közép-kapacitású sütőüzem.

az utóbbi években a kormány, a minisztérium, valamint a sütőipar közvetlen felügyeletével megbízott megyei tanácsok számos intézkedést hoztak a helyzet javítására. az intézkedések meggyorsítják a sütőipar fejlesztését, folyamatosan javítják a sütőipari dolgozók munkakörülményeit, szakmai utánpótlását, a megtett intézkedések eredményei - ha fokozatosan is - de már mutatkoznak. bővültek a szűkös kapacitások, és az új technológiák bevezetésével javult több fővárosi és vidéki sütőüzem termékeinek minősége, mind jobban nő a szállítóeszközök száma, emelkedik a sütőipari dolgozók jövedelme, s egyúttal a szakmunkások aránya.

hazánkban - a meglévő problémákat is figyelembe véve - jó és kiegyensúlyozott az élelmiszerellátás, mindinkább kiállja a nemzetközi összehasonlítást is. igaz, nem tudunk még minden cikkből az igényeknek megfelelő kínálatot nyújtani. két tény azonban a helyzet megítélésakor nem szabad figyelmen kívül hagyni. egyrészt, hogy a szocialista nagyüzemek közvetlenül az átszervezés után milyen nehézségekkel küzdöttek és mekkora utat tettek meg, másrészt, hogy a mezőgazdaság, illetve az élelmiszeripar évi termelésének kerekén egyötödét exportáljuk, ami egész társadalmi, gazdasági fejlődésünket segíti elő.

az egyre növekvő élelmiszerszükségletet ma kevesebb ember, kisebb földterületen termeli meg. két évtized alatt a mezőgazdasági dolgozók száma mintegy 700 ezerrel, a szántóföld félmillió hektárral csökkent. ezt a csökkenést a termelékenység fokozásával kellett ellensúlyoznunk.

a miniszter ezután röviden érintette a fejlődés néhány alapvető elvi tényezőjét.

/folyt. köv./

1. /dimény- ... 5. folyt./bzs

többek között kiemelte: ágazatainkban - ugyanugy, mint egész népgazdaságunkban - jelentős változást hozott a gazdaságirányítás 1968-ban bevezetett rendszere. ebben a gazdaságirányítási rendszerben lehetőség nyílt a fejlődés meggyorsítására, a vállalati önállóság kibontakoztatására, a vállalati és társadalmi érdek összehangolására, a gazdálkodásban meglévő tartalékok jobb kihasználására, ugyanakkor a központi akarat érvényesítésére. ezt bizonyítja, hogy ágazataink fejlődése az elmúlt öt évben volt a legdinamikusabb, és gazdaságpolitikai céljaink minden megelőző időszakhoz képest nagyobb tervszerűséggel valósulnak meg. ez azt is mutatja, hogy a közgazdasági eszközökre alapozott központi irányítási módszer ilyen tekintetben is bevált.

az elmúlt évek tapasztalatai világosan jelzik, hogy a termelésben, és a műszaki fejlesztésben egyaránt csak a jól átgondolt központi tervezés, az ehhez alkalmazott közgazdasági szabályozás és az üzemi érdekeltség összhangjának megteremtésével - egyúttal az információáramlás gyorsításával - lehet előbbre jutni.

a megtett intézkedések nyomán a termelés növekedésének üteme a népgazdasági tervekben meghatározottak szerint, sőt egyes ágazatokban annál kedvezőbben alakult. a technológiai szempontból megoldottnak minősíthető és amellel jövedelmező ágazatokban a termelés szintje viszonylag magasra emelkedett. egyes termékek előállítását illetően nemzetközileg is figyelemre méltó eredmények születtek.

javult a termelés tudományos, műszaki, technikai megalapozottsága, az egyes munkafolyamatok gépesítése, nőtt az üzembe-helyezett korszerű állattenyésztő telepek száma, előrehaladt a gyártás - és gyártmányfejlesztés. számos új, nagy termő-, illetve termelőképesítő növény és állatfajtát vontunk be a termelésbe. nagy lépést tettünk a mezőgazdaság kemizálása, az öntözéses gazdálkodás terén. a tudományos eredmények gyakorlati felhasználását segítette a dolgozók politikai és szakmai színvonalának emelkedése.

/folyt. köv./

1. /dimény- ... 6. folyt./bzs

a termelés növekedésével, a műszaki fejlődéssel együtt javult a vállalatok, a gazdaságok jövedelmezősége, egyszersmind javultak a személyi jövedelmek, az élet- és munkakörülmények.

a fejlődés egyik legnagyobb problémája azonban a differenciáltság. ez a mezőgazdaságban különösen a személyi jövedelmek, a termelés különböző ágai, a gazdaságok, elsősorban a termelőszövetkezetek és egyes területek között mutatkozik meg.

a személyi jövedelmek növelésében az elmúlt időszakban jelentős eredmények születtek. pártunk IX. kongresszusa tűzte ki célul, hogy parasztságunk életszínvonalát, ellátottságát gyorsabb ütemben növeljük, hogy az megközelítse a munkásosztályét. pártun politikájának nagy sikere, hogy ezt a célt a személyi jövedelmek vonatkozásában az elmúlt években sikerült elérni.

a személyi jövedelmek kiegyenlítésében elért eredmény lehetővé tette, hogy a IV. ötéves tervben a munkások és parasztok jövedelmének növekedését azonos ütemben irányozhassuk elő. ezen belül azonban változatlanul nagy probléma a személyi jövedelmek nagyfokú differenciáltsága, amely elsősorban a gazdálkodás, a termelési színvonal különbözőségéből ered. az aktív termelőszövetkezeti tagok több mint 35 százalékának a közösből származó személyi jövedelme évi 15.000 forint alatt van. feladatunk tehát, hogy gazdaságpolitikai, jövedelempolitikai intézkedéseink során továbbra is szem előtt tartsuk az indokoltnál nagyobb mértékű differenciáltság kiegyenlítését.

a parasztság személyi jövedelmének növekedésével egyidejűleg jelentős intézkedések történtek a termelőszövetkezeti tagság szociális, társadalmi ellátottságának javítására is. ebben a tekintetben azonban még maradtak a jövőben rendezendő kérdések. ezek közül is előtérbe kerül a termelőszövetkezeti öregek helyzete. a szocialista átalakulást követő időszakban az idős tagok részaránya nőtt és az ebből adódó problémák a mezőgazdaságban jóval nagyobb gondot okoznak, mint a többi területen. a párt és a kormány a nyugdíj- és járadékrendszer bevezetésével és továbbfejlesztésével jelentős segítséget nyújtott azoknak a termelőszövetkezeti öregeknek, akik nagy számban voltak a termelőszövetkezeti mozgalom uttörői, a szövetkezetek alapító tagjai. anyagi erőforrásaink azonban végesek és ezért sajnós az öregeink közül számosan vannak nehéz anyagi helyzetben. helyzetük javítására a fiatalabb nemzedék, maguk a termelőszövetkezetek is sokat tehetnek. ennek szép példájával ma már mind több helyen találkozunk. fontos, hogy a termelőszövetkezetek továbbra is segítsék az idős, munkában megöregedett tagjaikat. lehetőségeihez mérten a kormány is tesz további intézkedéseket helyzetük javítására, elsősorban a járadékok összegének a jövő év elején történő fel-
emelésével.

/folyt. köv./

parlament

bkk 1. /dimény- ... 7. folyt./-szb

a társadalmi ellátottság másik kétségtelenül nagy különbsége a nyugdíjkorhatárban van. ez is úgy ítélhető meg, hogy a nem túl távoli jövőben intézkedés születhet a nyugdíjkorhatár azonosítására.

közismert, hogy termelészövetkezeteink egyharmada mostoha természeti és közgazdasági körülmények között gazdálkodik. a kedvezőtlen adottságokkal küszködő emberek helyzetének javítására csak a termelési szerkezet további egyszerűsítésével, összehangolt területfejlesztési politikával, megkülönböztetett támogatással nyílik lehetőség.

az új és a régi termelési formák ma is megtalálhatók a mezőgazdaságban. bár a korszerűen gazdálkodó nagyüzemek egyre nagyobb szerepet töltenek be, egyelőre azonban vannak és a jövőben is - szükségyszerűen - lesznek kisüzemek is. ebből következik, hogy a társadalmi igények kielégítésében meghatározó ugyan a mezőgazdasági nagyüzemek termelése, de a nagyüzemen kívüli mezőgazdasági termelés - a háztáji és kisegítő gazdaságokéval együtt - 1971-ben a mezőgazdaság termelési értékének 39 százalékát adta.

nagyfokú az eltérés még a nagyüzemek termelési színvonalában, anyagi-műszaki ellátottságában is. ehhez szorosan kapcsolódik a szakemberellátásban, a vezetés színvonalában mutatkozó különbség. mindezek összhatásaként differenciálódik a mezőgazdasági üzemek gazdálkodásának eredménye és a mezőgazdasági dolgozók jövedelmi színvonala.

az élelmiszeriparban a problémák az egyes iparágak eltérő fejlettségében, továbbá az alapanyagtermelés és a feldolgozás közötti ellentmondásban mutatkoznak meg. a rendelkezésünkre álló eszközök még nem biztosítják minden területen az alapanyagtermelés és az élelmiszerfeldolgozó iparágak egyidejű, összehangolt fejlesztését.

a természetben és tenyésztésben levő fajták megválasztása, az anyagi-műszaki ellátás célirányos szervezése, a technológiai fegyver és a szakértelem további javítása, jelentős tartalékokat képez a gazdaságos termelés növeléséhez.

a fejlesztési elképzelések megvalósítását sok esetben gátolják a munka- és üzemszervezési tevékenység során megmutatkozó hiányok. a termelés egyre jobban korszerűbb technológiák alapján folyik, ami magas szintű ismereteket követel. /folyt.köv./

parlament

bkk 1. /dimény -... 8. folyt./-szb

a munka- és üzemszervezés gyengesége kihat a munkaerővel és az eszközökkel folyó gazdálkodásra, végső soron az egész termelésre. fékezhető lehet a helyenként még mindig túlságosan központosított vezetési szervezet, a hatáskörök kiforratlansága.

összességükben hatékonyak a termelés műszaki-technikai bázisának kialakítására tett intézkedések. azonban sok gonddal, problémával küzdünk. közülük az egyik alapvető probléma, hogy fejlesztési politikának komplexitását a legtöbb esetben sem központi, sem üzemi szinten nem tudtuk biztosítani.

üzemi szinten gyakran fordult elő, hogy - akár fedezet, akár kivitelezési lehetőségek híján - fogyatékosan készültek el a beruházási létesítmények, a szükséges járulékos berendezések vagy egyéb lényeges működő elemek nélkül. ezek utólagos pótlása külön költséget, gondot okozott. nem mindig sikerült egy-egy folyamat teljes és gazdaságos fejeztése sem.

hasonló jelenségek mutatkoztak magasabb, ágazatközi szinten is, ahol a szántóföldtől a fogyasztó asztaláig húzódó gazdasági együttműködések - vagyis a vertikumok - láncolatát szakították meg a fejlődés egyenlenségeiből származó hibák.

a IV. ötéves terv során kiemelt feladataink közé tartozik a műszaki fejlesztés komplex megvalósítása, az anyagi lehetőségek figyelembevételével, üzemi szinten egy-egy termelési folyamat komplex műszaki fejlesztését kell előtérbe helyeznünk, ágazati szinten pedig az egyes vertikumok olyan irányú fejlesztését, amely az eddiginél jobban teremti meg a nyersanyagtermelés, a feldolgozás és a forgalmazás összhangját.

többet kell tennünk - és gyorsabban kell előrehaladnunk - az élelmiszergazdasági üzemek egyenrangú gazdasági kapcsolatainak kialakításában. megkönnyíti a helyzetet, hogy az együttműködés feltételeit jogszabályok is rögzítik. segítenünk kell a gazdasági társulások bővítését, a közös vállalkozások, vállalatok létesítését, a kooperációs kapcsolatokban az anyagi érdekelttség érdekazonosságának fokozottabb megteremtését. ezzel egyidejűleg el kell érniünk, hogy csökkenjen, illetve megszűnjön az állami vállalatok és a szövetkezetek körében még helyenként tapasztalható pozícióféltés. az a legfontosabb, hogy a szemléletben és a gyakorlatban egyre inkább az együttműködésből származó népgazdasági és üzemi előnyök kerüljenek előtérbe.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1. /dimény -... 9. folyt./-szb

a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az erdészet és az elsődleges faipar műszaki fejlesztése egyre dinamikusabban fejlődő, korszerű ipari háttérrel igényel. a saját gépjavitó és szolgáltató bázis megteremtésében jó úton haladunk. sok régebbi hibát sikerült kiküszöbölnünk például az alkatrész-ellátásban rövid idő alatt elért előnyös változással. fejlesztési elképzeléseink azonban csak úgy valósíthatók meg, ha minél több új gépet, eszközt, minél több és hatékony kémiai anyagot kapunk a hazai ipartól, illetve a baráti országoktól.

számos részeredmény ellenére még mindig nagy az ellentmondás - különösen a mezőgazdaságban - a tudományos műszaki ~~ismeret~~eknek a termelésbe való beáramlása és befogadása között. minél több technikát vonunk be a termelésbe, annál fontosabb a technikát alkalmazó embernek a szerepe. már a ma feladatai közé tartozik a szakmunkásképzés bővítése, színvonalának emelése, a képzés feltételeinek további javítása.

a mezőgazdaság szocialista átszervezése, az ipar fejlődése és az ezzel járó városiasodás hatására meggyorsult a falusi lakosság társadalmi átrétegződése. a végbemenő változások eredményeként új tartalmat nyert a falu fogalma. nőtt a falu lakosságának igénye a tanulás, a városi szintű kulturális élet iránt. bővültek a művelődési lehetőségek. a villamosításban, a lakásépítésben, a közművesítésben elért eredmények pedig a falusi életkörülményeket teszik szebbé. a parasztság a szocialista nagyüzemi gazdálkodás keretei között nemcsak anyagilag erősödött meg, hanem műveltségben, politikai, társadalmi szemléletében és a közéletben is sokat fejlődött, így minden vonatkozásban emberibb életet élhet, s nem utolsósorban: kedvezőbb körülmények között végezheti munkáját.

ahhoz, hogy ez évi célkitűzéseink teljesüljenek, az elkövetkező napokban és hetekben még nagy feladatok várnak dolgozóinkra. az őszi érésű növények termésének betakarításával, feldolgozásával, illetve raktározásával egy időben el kell végezni a jövő évi termést megalapozó talajelőkészítési és talajerőpótlási munkákat.

/folyt.köv.-

parlament

bkk 1. /dimény-... 10. folyt./-szb

idei eredményeink máris biztatóak. a mezőgazdaság előreláthatóan néhány százalékkal túl teljesíti az éves terv előirányzatát, az élelmiszeripar teljesítése 1971-hez képest mintegy 8 százalékos növekedést mutat. átlagon felül fejlődött a husipar, a tartósítóiipar és a növényolajipar. a cukorrépatermelés növelésére tett intézkedések kezdeti eredménye abban is megmutatkozik, hogy a cukorrépat termelő szövetkezetek, állami gazdaságok - és velük együtt a cukoripar - az elmúlt évi rendkívül alacsony szinthez képest az idén jelentősebben emelik termelési színvonalukat.

a lakosság élelmiszerellátása az 1971. évi szinthez képest mintegy 8 százalékkal emelkedik.

az eredményeket - ezt hangsúlyozni kell - végső soron az az alkotó munka teremtette meg, amelyből minden szorgalmas dolgozónk, parasztságunk fiatalja, öregje, értelmiségünk egyaránt derekasan kivette részét.

amikor erről a helyről is köszönetet mondok valamennyiüknek, azt kérem tőlük: segítsék a jövőben is hasonló lelkesedéssel és odaadással közös céljaink megvalósítását. /mti/

--

parlament

bkk 2. szabó istván felszólalása

tf/gg szb zs

1972. október 10.

rendelkezésre bocsátjuk szabó istvánnak, a termelészövetkezetek országos tanácsa elnökének - rövidített - beszédét, amely a az országgyűlés keddi ülésén hangzik el. embargó feloldásig!!

x x x

a gazdaságpolitika részét jelentő agrárpolitikának az elmúlt 15 évben részben a termelészövetkezeti ut adta meg a fő vonását. a nagyüzemi mezőgazdaság kialakulása azt jelentette, hogy ésszerű arányok jöttek létre az állami vállalati és a szövetkezeti tevékenység között, megerősödött a szocialista szövetkezeti tulajdonforma a mezőgazdaságban. fontos része volt az agrárpolitikának az anyagi ösztönzés, amelynek változatos, a helyi viszonyokhoz igazodó formái alakultak ki. megvalósult a közös nagyüzemi és a kisüzemi termelés szerves egysége, ennek alapján felkarolták a háztáji termelést és a nagyüzemek önálló, vállalati gazdálkodásához a feltételek megteremtése szintén állandó törekvés.

emlékeztetett szabó istván arra a párthatározatra, amely a tsz-tagság anyagi érdekeltsége kapcsán leszögezte: az egyéni anyagi érdekeltség alapvető tényező, s a parasztság jövedelme és társadalmi juttatásai együttesen - a szövetkezeti sajátosságoknak megfelelően - fokozatosan válnak azonossá a munkások jövedelmével és társadalmi juttatásaival. e határozatnak az egyik fele már megvalósult: a parasztság személyes jövedelme elérte a fizikai munkásokét. a parasztság életszínvonala, társadalmi juttatásainak mértéke azonban még alacsonyabb.

beszélt arról a ma már általános felfogásról is, hogy társadalmunkban elvileg sem lehet eltérő módon díjazni az azonos minőségű, mennyiségű és azonos körülmények között végzett munkát, és fordítva: azt sem szabad megengedni, hogy a különböző értékű munkákat azonosan díjazzák. társadalmunkban mind több embernek lehetősége van, hogy a kedvének, érdeklődésének megfelelő munkát végezzen. jövedelempolitikánk dinamikus szemléletű. a termelési és a társadalmi érdekek összhangjára törekedve, egyaránt kerül a túlzott differenciáltságot és az egyenlőséget. helyes törekvése, hogy a két osztály - a munkásság és a parasztság - jövedelmi színvonala ne különbözzék egymástól indokolatlan mértékben. ez is egyik tényezője a két osztály szövetsége erejének.

/folyt.köv./

16

parlament

bkk 2. /szabó istván... 1. folyt./-szb

a gazdasági irányítás reformja kapcsán kiemelte: a mezőgazdasági nagyüzemek tulnyomó hányada alkalmassá vált az önálló vállalati gazdálkodásra. a mezőgazdasági tsz-ek öt év alatt 48 milliárd forintról 70 milliárd forintra növelték termelésüket. 1969-ben például a bruttó jövedelem elérte a 26 milliárd forintot, az elemi csapásokban bővelkedő 1970-es évben ez visszaesett ugyan 21 milliárd forintra, de 1971-ben ismét meghaladta a 24 milliárdot. ugyanebben az időszakban a termelésnél lassabban nőtt a részesedési alap - az utolsó három évben lényegében változatlan maradt/. kisebb létszámmal - az egy főre jutó termelés és jövedelem növelése útján - sikerült megoldani a feladatokat. javult a tevékenység a szövetkezetekben nemcsak a termelés terén, hanem a jövedelmek elosztásában és a felhalmozásban is. a gazdaságirányítási reform tapasztalatai az élelmiszergazdaságban kevesebbek, mindamellett a szabályozást bizonyos kérdésekben még tovább kell finomítani.

a továbbiakban szabó istván hangsúlyozta, hogy a nagyobb távlatokra szóló döntéseknél alaposabb szakismeretekre van szükség. sokféle gondtól szabadítaná meg a szövetkezeteket, ha az új technológiával épített komplex állattenyésztő telepek mindenben megfelelnek a tervezett műszaki előírásoknak, kevesebb lenne a késés a kivitelezésben, a beruházásokat nem kellene olykor „áttervezni”,.

az egységes szövetkezeti törvény alapján mind több tsz területi szövetség fontos feladatának tartja a termelészövetkezetek belső mechanizmusának fejlesztését. foglalkoznak a javadalmasítás rendszerének jobbitásával, az üzemi juttatásokkal, a belső ellenőrzés segítségével. ugyanakkor a termelészövetkezetek országos tanácsa - gondos előkészítés után - országosan áttekinti a tsz-ek belső mechanizmusának kérdéseit, megvizsgálva az egységes szövetkezeti törvény végrehajtását. ennek alapján a tot a mezőgazdasági üzemek belső viszonyainak továbbfejlesztésére ajánlásokat dolgoz ki.

szóváltotta szabó istván, hogy a termelészövetkezetek jelentős részében a javuló termelési eredmények ellenére sem kielégítő a gazdálkodás biztonsága. jónéhány gazdaság pénzügyi gondokkal küzd, annak ellenére, hogy a termelészövetkezeti szektor egészében a tervezett szinten alakul a jövedelem. előfordul, hogy az üzemek egy része inkább vállalja a termelési alapok csökkentését /néha még szabálytalanságoktól sem riad vissza/ mintsem hogy egyszersmindenkorra felszámolja elhuzódó veszteségeit, vagy felszámoljon gazdaságtalan vállalkozásokat. segíteni kell a szövetkezeteket abban - mutatott rá a szónok -, hogy növelhessék biztonságát alapjaikat, megszervezhessék mind szélesebb körben a kölcsönös támogatást.

/folyt.köv./

16

bkk 2. /szabó istván... 2. folyt./-szb

öt évvel ezelőtt jöttek létre a mezőgazdasági termelőszövetkezetek új típusú érdekképviseleti szervei: a területi szövetségek és a termelőszövetkezetek országos tanácsa. ezek is kivették részüket az élelmiszergazdaság fejlesztéséből. a tot országos szerepkörrel, a területi szövetségek pedig működési területükön - a megyékben - társadalmi módszerekkel segíthetik a tsz-ek gazdálkodását. mégpedig elsősorban azzal, hogy a megoldásra érett problémákat rendszeresen az illetékes állami, illetve társadalmi szervek elé tárják. az érdekképviseleti szervek részt vesznek az állami intézkedések kidolgozásában is, így már a döntések előkészítésekor fel lehet mérni az intézkedések várható hatását.

a termelőszövetkezetek országos tanácsa azt a feladatot vállalta - mondta a tot elnöke -, hogy érvényesíti a gazdaságok és a tagság érdekeit a szövetkezetek gazdálkodási, működési feltételeinek kialakításában. ugyanezt teszik lehetőségeik kiaknázásával a területi szövetségek is. ez a munka - az eddigi tapasztalatok alapján - megfelelően alakult. a termelőszövetkezetek örülnek az érdekképviseleti szervek tevékenységének, s mivel látják, hogy van eredménye, igényeiket is fokozzák. ugyanakkor igényeik teljesítéséért anyagi áldozatokat is vállalnak. befejezésül szabó istván azt kérte a társadalmi és állami szervektől, hogy a jövőben is bátran építsenek, számítsanak a termelőszövetkezetek országos tanácsára és a területi szövetségekre, mint nagy társadalmi erők letéteményeseire. /mt1/

..-

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a bkk /parlament/ anyagokra:

a bkk 1. /dr. dimény- .../ 4. folyt. utolsó előtti bekezdésének utolsó előtti sorában a szöveg helyesen:

... félmillió hektárral csökkent. ezt a csökkenést a termelőképeség fokozásával kellett ...

x x x

a bkk 2. /szabó istván .../ 1. folyt. 1. bek. 4. sorának elején az összeg helyesen: 48 milliárd forint. /tehát nem millió./

/mt1/

..-
- 14 -

parlament

bkk 3. megnyílt az országgyűlés őszi ülészsaka

t pr-tf szö-gy/tm bzs zs

1972. október 10.

kedden délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, fock jeno, a minisztertanács elnöke, továbbá aczél györgy, apró antal, fehér lajos, gáspár sándor, kállai gyula, németh károly, nyers rezső, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője foglalt helyet.

az ülést apró antal,

----- az országgyűlés elnöke nyitotta meg. bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsa az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését az alkotmány rendelkezésének megfelelően az országgyűlésnek bemutatta. a jelentést a képviselők kézhez kapták. az országgyűlés az elnöki tanács jelentését tudomásul vette.

az országgyűlés elnöke ezt követően tájékoztatta a képviselőket, hogy a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság benyújtotta az országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről szóló javaslatát, ezt ugyancsak kézhez kapták a képviselők. közölte apró antal azt is, hogy bondor józsef építésügyi és városfejlesztési miniszter az országgyűlés ügyrendjének előírása szerint 30 napon belül írásban közölte választát buza barna képviselő legutóbb előterjesztett interpellációjára. az ülészsakra több képviselő nyújtott be interpellációt, - ezek tárgyát dr. pesta lászló, az országgyűlés jegyzője ismertette a képviselőkkel.

az országgyűlés ezután elfogadta az ülészsak tárgysorozatot. a napirend:

1./ dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter beszámolója a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a gazdaság helyzetéről, valamint az e területeket érintő törvények és kormányhatározatok végrehajtásáról.

2./ az országgyűlés ügyrendjének módosításáról és egységes szövegéről szóló javaslat.

/folyt. köv./
11.25/bzs

- 15 -

ke

parlament

bkk 3. /megnyilt ... 1. folyt./bzs

3./ interpellációk

ezután napirend szerint megkezdődött az első téma tárgyalása.

dr. dimény imre

----- emelkedett szólásra.

a szerkesztőségek figyelmébe!

dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter beszámolóját mai bkk 1-es számú kiadásunkon közzétettük. az embargót a következő változtatásokkal feloldjuk:

a 3. folytatás 2. bekezdésének 7. sorától a szöveg helyesen: ,,... 10 százalékos képvisel. ugyanakkor az élelmiszerek 87 százaléka...., /a közbenső mondat tehát kimarad./

a beszámoló végére, tehát a 10. folytatás 4. bekezdésének folytatásaként a következő kiegészítést adjuk:

- ,,beszámoló végére érve, az elmondottakat összefoglalva úgy érzem, megállapíthatom: a mezőgazdaság, az élelmiszeripar és a fagazdaság az elmúlt években dinamikus fejlődéssel, eredményesen teljesítette azokat a fontos gazdaságpolitikai célkitűzéseket, amelyeket a párt és a kormány meghatározott és egész társadalmunk elvárt. a miniszter végül kérte az országgyűlést, hogy a beszámolót vitassa meg és fogadja el.

dr. dimény imre beszámolója után szünet következett.

/folyt.köv./

3

parlament

bkk 3. /megnyilt... 2. folyt./bzs

szünet után varga gáborné

----- vette át a tanácskozás elnöki tisztét, s a miniszteri beszámoló vitájában elsőként dr. belák sándornak adta meg a szót.

dr. belák sándor

----- /veszprém m, 14. vk./, a keszthelyi agrártudományi egyetem rektora az országgyűlés mezőgazdasági bizottságának véleményét és javaslatait mondta el a miniszteri beszámolóval kapcsolatban:

az élelmiszergazdaság olyan, amelynek eredményei és gondjai minden állampolgárt közvetlenül is érintenek, mert az emberek a mindennapi élelmiszer-beszerzéseknél, étkezéseknél bírálatot mondanak, értékelnek és véleményt alkotnak kedvező, esetenként kritikus módon. a háztartásokban minden 100 forintból 48 forintot közvetlenül az étkezésre fordítanak.

a korábban természetes termelést végző mezőgazdaság ki- lépett a zárt gazdálkodási formából, meghonosította az iparszerű termelést, s ez merőben új helyzetet teremtett. a korszerű mezőgazdaság fejlődése az ipari termelés egy részét ,,huzza,, maga után - a mind több ipari termék vásárlásával, gazdaságos felhasználásával. a fejlődő és vásárlóképes mezőgazdaság ugyanakkor nagymértékben ösztönzi is - vagyis ,,tolja,, - elő- segíti egyes ipari ágazatok differenciált és céltudatos fejlesztését. ezt az összefüggést különösen figyelmébe ajánlotta az országgyűlésnek a felszólaló. példákkal illusztrálta a gyakorlatot: pozitívként említette, hogy a kémiai ipar jórészt már felismerte ennek a törvényszerűségnek a jelentőségét, viszont nem mondható el ugyanez a hazai mezőgépgyártásról. a mezőgazdasághoz kapcsolódó, azt segítő ipari termelés kapcsán fel- hívta a figyelmet a nemzetközi koordináció és specializáció szé- lesítésére is.

/folyt. köv./
12.43/bzs

3

parlament

bkk 3. /megnyilt ... 3. folyt./bzs

rámutatott: a mezőgazdasági termelésben az elmúlt öt év során jelentős fejlődés következett be. nem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy ezek az örvendetes eredmények viszonylag könnyebben, kisebb ráfordítások révén születtek meg, mint amilyen nagy feladatokat jelent majd várhatóan a következő öt esztendő, amely elkerülhetetlenül a mezőgazdaság intenzívebb fejlesztésének időszaka lesz. országos átlagban elértük a 30 mázsa hektáronkénti gabona- és szemeskukorica-termésátlagot. föllendült a baromfi-hús, a tojás, a sertéshús és néhány takarmányféle termelése. a mezőgazdasági üzemek nem panaszkodhattak munkaerőhiányra. a következő időszakban viszont már nem lehet - sem mennyiségi, sem minőségi szempontból - hiánygazdálkodással számolni, tehát azzal, hogy mindegy, mit, mennyit és milyen minőségben termelnek az üzemek, mert mindent /az öt szempontjukból/ megfelelő áron tudnak értékesíteni. munkaerő tekintetében pedig esetleg gondok jelentkezhetnek, nem is a biztosítható jövedelmek miatt, hanem ha nem sikerül javítani a munkakörülményeken. ez utóbbi feladathoz szorosan kapcsolódik a céltudatos műszaki fejlesztés, ami nemcsak a munkakörülményeket teszi jobbá, hanem emeli a munkatermelékenységet is.

az élelmiszergazdaság jövőbeni tennivalóit taglalva dr. belák sándor - a parlament mezőgazdasági bizottsága megbízásából - több javaslatot tett. mindenekelőtt azt, hogy a nagyüzemi mezőgazdasági termeléshez hosszabb időre, legalább öt évre szóló koncepciót kell kialakítani. ennek alapján készíthetnek reális üzemfejlesztési és beruházási tervet a mezőgazdasági üzemek. a termelést közvetlenül befolyásoló közgazdasági szabályozókat - az említett koncepció létezése esetén - lehetőleg nem kell megváltoztatni. az intenzív mezőgazdasági termeléshez szükség van hosszabb lejáratú hitelekre is. ezért ajánlatos lenne felülvizsgálni a jelenlegi hitelkonstrukciót, amely éppen a jobb körülmények között gazdálkodó üzemeknek teremt előnyösebb pozíciót. az ipari árváltozásokat sem szabad olyan mértékűvé tenni, illetve engedni, hogy az megnehezítse a mezőgazdaságnak a termelési eszköz-beszerzéseit. a kereskedelemben összehangoltabb tevékenységre van szükség ahhoz, hogy kiegyenlítődjen a kínálat és a kereslet. eddig ugyanis túlságosan nagy volt az egyes mezőgazdasági termények forgalmazásánál /zöltség, gyümölcs stb./ a kereskedelmi ár, s az emelkedő árak miatt a fogyasztók kizárólag a termelőket marasztalták el.

/folyt. köv./
11.50/bzs

- 18 -

parlament

bkk 3. /megnyilt 4. folyt./bzs

az állami dotációs rendszer az elmúlt időszakban megfelelő céljának, most is nélkülözhetetlen és a továbbiakban is szükség lesz rá. azonban senki se ringassa magát olyan tévhitben, hogy csakis új beruházást igénylő termeléssel lehet a korábbinál többet, jobbat produkálni. például az állattenyésztésben legalább olyan fontos feladat a régi - félintenzív - tenyésztő telepek korszerűsítése, modernizálása, mint újak építése. felhívta a figyelmet a műszaki fejlesztés fontosságára. a termelés biztonságossá tétele érdekében szorgalmazta, hogy álljon a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendelkezésére olyan anyagi tartalékkeret, amelyből váratlan természeti károk esetén gyors segítséget lehet nyújtani az arra leginkább rászoruló termelő egységeknek.

a mostoha termelési körülmények között gazdálkodó mezőgazdasági nagyüzemek fejlesztéséhez a talajjavítást, az állami támogatást ajánlotta s ugyanakkor azt, hogy ezek az egységek maguk is igyekezzenek az adott körülményekhez igazodó termelési szerkezetet kialakítani. változatlanul szükség lesz a háztáji gazdaságokra, amelyek a nagyüzemi termelés szerves részei. okleveles mérnököket és üzemmérnököket nagy számban vár az élelmiszergazdaság, biztosítani kell tehát a szakosított mérnökképzés feltételeit, nemkülönben a megfelelő szakmunkásképzést.

befejezésül dr. belák sándor pozitívan értékelte a mezőgazdasági és élelmiszerügyi minisztérium működését és a miniszteri beszámolót tudomásulvételre ajánlotta az országgyűlésnek.

/folyt. köv./

12.55/bzs

- 19 -

n k p a r l a m e n t

bkk 3. /megnyilt ... 5. folyt./bzs

Imri Gyula,
----- /borsod megye 22 vk./ a szerencsi járási pártbizottság első titkára az élelmiszergazdaság területén elért fejlődésről szólva hangsúlyozta, a szép eredményeket egy viszonylag fiatal, rövid termelési multtal rendelkező szocialista mezőgazdaság produkálja, nem egy esetben a szélsőséges időjárással is megküzdve. a magyar mezőgazdaságban az utóbbi években esetenként szinte hihetetlennek tűnő gyors átalakulás zajlott le a termelési eljárásokban, a munka természetének megváltoztatásában. jó példa erre a gabonatermesztés teljes gépesítése; a kukorica, nagy termést biztosító gépesített termesztése vagy a sertéstartás körülményeinek gyorsított korszerűsítése.

szűkebb hazája gondjairól szólva megemlítette, hogy borsod megye szövetkezetei között sok olyan van, amely a kedvezőtlen természeti adottságok miatt nehézséggel küzd. amíg országosan az egy szövetkezeti tagra jutó részesedés 19 ezer forint, addig borsod megyében csupán 15 ezer forint, s nem ritka a 12-13 ezer forintot fizető szövetkezet sem. ennek ellenére, a gyakorlat azt igazolja, hogy ezekben a mostoha körülmények között működő gazdaságokban is érdemes korszerűsíteni, befektetni. ezt bizonyítja a megye terméseredményeinek növekedése is. a buza átlagtermése az idén borsodban kataszteri holdanként 26 mázsa; a kukorica pedig eléri, sőt meg is haladja a holdankénti 30 mázsát. évenként mintegy 11 ezer vagon gabonát, 12 ezer tonna vágósertést, 1.800 vagon vágómarhát adnak a borsodi mezőgazdasági üzemek a népgazdaságnak.

/folyt. köv./

13.08/bzs

- 20 -

3

p a r l a m e n t

bkk 3. /megnyilt... 6. folyt./-szb

Szabó Imre,
----- a detki szabadság tsz elnöke /heves megye 8.vk./ hozzászólásában egyebek között leszögezte: az élelmiszergazdaság, s ezen belül a termelőszövetkezetek eredményei bizonyítják, hogy a mezőgazdaságban is sikeresen vizsgázott a gazdaságirányítás négy esztendeje bevezetett új rendje. a heves megyei gyöngyösi járás térszeinek termelése 1968-hoz viszonyítva 115 százalékkal nőtt, javultak a megye parasztságának jövedelmi viszonyai, kedvezően alakult a szociális, kulturális ellátás, jobbak a munkakörülmények. a megye térszei első ízben az idén haladták meg kenyér- és takarmánygabonából az országos átlagot, s ismerve a megye adottságait, a hektáronkénti 33 mázsa átlagtermés jónak mondható. szőlőből rekordtermés várható, s a kormány intézkedéseinek hatására megállt a zöldség- és cukorrépa vetésterületének csökkenése.

Szabó Imre a továbbiakban a sertés-program valórváltásával foglalkozott. elmondotta, hogy heves megyében - a tanácsi szektorban - a sertéshus-termelés, a vágósertés-értékesítés egy esztendő alatt 161 százalékra növekedett, s az 1970-eset véve alapul az idén már a 200 százalékot is meghaladja. a megye gazdaságai azt tervezik, hogy a növekvő állatállomány számára saját maguk termelik meg az abraktakarmányt is.

a képviselő részletesen szólt a gondokról is, a megye két történelmi borvidékének, az egrői és a mátraaljai szőlősök helyzetéről. a mezőgazdaság szocialista átszervezése óta eltelt 12 év alatt heves megyében kialakultak a szőlőtermesztő nagyüzemi gazdaságok: a második és a harmadik ötéves terv esztendejében 7 100 hektár korszerű szőlőültetvényt telepítettek. a régebbi ültetvények rekonstrukciója azonban megtorpant, több tőkét vágta ki, mint amennyit telepítettek. a megye összes szőlőterülete az 1960-as 17 700 hektárról 13 500 hektárra csökkent. véleménye szerint ez a kedvezőtlen csökkenés az állami támogatások jelentős mérséklésével, illetve a külföldi ipari anyagok - gép, műtrágya, növényvédőszer, vegyszer - árának növekedésével függ össze.

a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter beszámolóját elfogadta.

/folyt. köv./

13.32/szb

-21-

3

parlament

bkk 3. /megnyilt... 7. folyt./-szb

palkó sándor,
----- nyugdíjas /baranya megye 13 vk./ felszólalásában egyebek között aláhuzta: a mezőgazdasági nagyüzemek között az évek folyamán differenciálódás megy végbe. amellett, hogy az erősebb gazdaságok élvezik a különbözőzeti földjáraadékok előnyeit, az állami kedvezményeket is nagyobb hatásokkal tudják hasznosítani, illetve saját, megfelelő erőforrásaik birtokában egyáltalán igénybe tudják venni. a termelészövetkezetek között - szerencsére - elenyésző számban vannak a gyenge közösségek, amelyek ugynevezett „hátrányos természeti adottságok”, között gazdálkodnak. ezeket nem lehet az eddig nyújtott állami támogatásokkal talpra állítani, versenyképessé tenni.

a kedvezőtlen természeti adottságok között gazdálkodó szövetkezetek számára például hátrányt jelentenek a hegyvidékek meredek lejtői, az erdős környezet nagyüzemileg nem művelhető termőtalaja. hogy ezeken a részeken egyáltalán termelés alakult ki, annak történelmi okai vannak. az egykori, uri nagybirtok az ilyen vidékeken élő parasztságot kiszorította a művelni érdemes földekről, s a hegyekbe szorult falvak lakói foggal-körömmel küszködve termeltek a kis hegyi parcellákon. a kis hegyi parcellák összeadásából természetesen nem születhetett modern nagyüzem, ezeknek a területeknek megművelése a mai, korszerű gépekkel még annyira sem érdemes, mint az uri nagybirtokok idején. meg kell tehát találni a módját a területek optimális, a mai kor követelményeinek megfelelő hasznosítására.

a képviselő ezután baranyai példát említett. pécs. mohács, komló és síklós környékén jelentős üdülőkörzetek vannak kialakulóban. ezeken a részeken a közelmúltban mintegy három- és félezer-négyezer üdülőtelket és kiskertet parcelláztak és adtak el a városiaknak a tanácsok, illetve a termelészövetkezetek. kiderült: az építésre és a mezőgazdaság számára alig alkalmas területeken az emberek - köztük a bányászcsaládok - szabadidejükben szívesen kertészkednek, és hozzájárulnak a lakosság zöldség- és gyümölcs-ellátásának javításához ezek a kiránduló és üdülőközpontok azonban ellátási nehézségekkel küszködnek. fontos feladat volna, hogy a helybeli termelészövetkezetek törődjenek élelmiszerellátásukkal és a szolgáltatások megszervezésével, egyszóval, hogy a jelenleginél sokkal rugalmasabban oldják meg a nehézségeket. a fölösleges, gépi művelésre alkalmatlan területek parcellázása és üdülőtelekként való értékesítése egyébként biztosíthatná az ehhez szükséges állóeszköz-állományt is, s az üdülőterületek községrendezési terveinek megfelelően folytatni lehetne az erdősítést, s további tavak létesítését.

ezután ebéd-szünet következett.

/folyt.köv./

13.48/szb

-22-

bb. 32 kilencvenkét féle mintát himez - Lengyel varrógép- kiállítás tatabányán

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

az universal lengyel külkereskedelmi vállalat kiállítást nyitott kedden a legújabb lengyel varrógépekből a tatabányai centrum áruházban. a külkereskedelmi vállalat képviselői ez alkalommal tájékoztatást adtak a lengyel varrógépek növekvő exportjáról. évenként 300 000 gépet gyárt a lengyel ipar, s ebből 200.000 külföldi megrendelésre készül. kanadától afrikáig exportálnak, s magyarországon is szívesen vásárolják a lengyel varrógépeket. a szovjetunió és csehszlovákia után hazánkban értékesítik a legtöbbet.

az áruvásárlással egybekötött tatabányai kiállításon a radomi varrógépgyár dolgozói ismertették legújabb termékeik előnyeit. különösen a kl 415 típusu gép nyerte meg a vásárlók tetszését. az elektromos meghajtású, teljesen automatizált varrógép az alapműveleteken kívül 92 féle mintát himez. /mt1/

.-

bb. 33. egyetemi vezetők értekezlete

t/ro/rj zs hgy

1972. október 10.

a tudományegyetemek és főiskolák, a műszaki egyetemek és főiskolák állami és társadalmi vezetőinek - rektorainak, dékánjainak, párttitkárainak és főigazgatóinak- részvételével kétnapos tanácskozás kezdődött kedden a budapesti műszaki egyetem dísztermében.

az értekezleten a 62 felsőoktatási intézmény vezetőinek közreműködésével meghatározzák azokat a konkrét feladatokat, amelyek az mszmp központi bizottságának az állami oktatás továbbfejlesztésére vonatkozó határozatából fakadnak. az értekezlet referátumát dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes tartotta. /mt1/

.-

13.40 rj

ke 15 h

- 23 -

bb. 34. a budapesti műszaki egyetem

k/ro/rj hgy

1972. október 10.

küldöttsége dr. perényi imre rektor vezetésével helsinki-
ben járt és az ottani műszaki egyetem rektorával aláírta a két
intézmény közötti együttműködési szerződést. a szerződés aláírás-
át az egyetemek delegációinak kölcsönös látogatásai előzték meg,
amelyek során kialakult az a közös vélemény, hogy számos tudomá-
nyos területen gyümölcsöző együttműködést valósíthatnak meg.
/mti/

bb. 35. kgst tanácskozás - nemzetközi szimpozion az építőipari
kiszélesítésről pécsen

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

a kgst gépipari állandó bizottság 9-es szekciója pécsen, a pol-
lack mihály műszaki főiskolán tartja ülését október 10-e és 19-e kö-
zött, amelyen bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyaror-
szág, az ndk, románia, a szovjetunió és jugoszlávia képviselői
szakértői vesznek részt. az építőipari kisgépek gyártásszako-
sitásának koordinálására a magyar gépgyártó ipar kapott megbí-
zást. a mostani ülés feladata, hogy határozati javaslatba fog-
lalják és a kgst gépipari állandó bizottsága elé terjesszék azt a
programot, amely meghatározza az országokénti gyártáselosztást.

e szekcióülés keretében kedden két napos szimpozion kezdő-
dött az építőipari kiszélesítésről a gépipari tudományos egye-
sület építőgép szakosztálya rendezésében pécsen. a tanácskozás-
ra meghívták a hazai építőipari és építőgépgyártó vállalatok ve-
zetőit, szakembereit, akik a kgst tagországok képviselőinek elő-
adásai, valamint gyakorlati bemutatók alapján megismerkednek az
egy-egy országok az építőipari kiszélesítés terén elért eredményei-
vel, a fejlesztési elképzelésekkel, ugyanakkor véleményükkel segítik
a szakosításra javasolt gépek kiválasztását.

a kgst szekció ülését, valamint a szimpoziont szeles dezső,
az évm képviselője nyitotta meg a pollack mihály műszaki főiskola
nagytermében, majd dr. németh lajos, pécs megyei város tanácsá-
nak elnökhelyettese köszöntötte az ülés és a konferencia részt-
vevőit.

ezután megkezdődtek az előadások, amelyek témája a szakosítási
programnak megfelelően a tetőfedés, a vakolás, a burkolás gépesi-
tése, az elektromos és pneumatikus kéziszerszámok, csőszerezési
gépek, festőgépek ismertetése volt.
szerdán gyakorlati bemutató következik. a szocialista orszá-
gokból érkezett csaknem háromszáz építőipari kisgépet tekintenek
meg a szimpozion résztvevői működés közben. /mti/

- 24 -

13.52 rj

ke 156

bb. 36. a pénzügyminiszter rendelete az otp feladatairól

1/kf/rj le hgy

1972. október 10.

a pénzügyminiszter - a magyar nemzeti bank elnökével egyet-
értésben, a minisztertanács rendeletének végrehajtásaként -
rendeletben szabályozta az országos takarékpénztár feladatait.

az új jogszabály az otp lakossági szolgáltatásait nem
érinti. lényege, hogy a tanácstörvénnyel összhangban módosi-
totta, bővítette az otp feladatait, s így most már jogszabály
is rögzíti az egyéves gyakorlatot. az otp a tanácsok bankja
is lett, kezeli a tanácsok és intézményeik költségvetési
és fejlesztési pénzeszközeit, lebonyolítja pénzforgalmukat,
a beruházásokkal kapcsolatos pénzügyeiket.

az országos takarékpénztár egyben mint a pénzügyminisz-
térium takarékpénztári főigazgatósága, korábban különféle a
közvetlen érdekeltségű jogkörrel is rendelkezett, pél-
dául nemcsak a közreműködött a különféle sorsjátékokban, hanem
engedélyezte is azokat, a lottó-játékot nemcsak szervezte és
lebonyolította, hanem ellenőrizte is. főigazgatóságként koráb-
ban felügyeletet gyakorolt tulajdonképpen versenytárs- a takaré-
szövetkezetek tevékenysége felett. a rendelet értelmében az
otp valamennyi előző hatósági jogköre a pénzügyminisztériumhoz
került.

a rendelet kedden hatályba lépett és ezzel együtt érvé-
nyét veszítette az otp, illetve a takarékpénztári főigazgatóság
feladatára utaló egész sor korábbi részszabályozás, utasítás,
amelyeket a mostani rendelet már magában foglal. /mti/

- -

bb. 37. újabb földgázüzem a szegedi szénhidrogén medencében

vid/ká/rj hgy

1972. október 10.

a szegedi szénhidrogén medencében, algyó határában, csaknem
300 millió forintos beruházással elkészült az új, ugynevezett
szabadgázüzem, s kedden megkezdtek a műszaki átadást. a szén-
hidrogénmező kitermelésére, beruházásaira előirányzott hat és
félmilliárd forintos program keretében több gázüzemet is építenek.
az első, francia gyártmányú berendezéssel ellátott üzem - amely
az olajjal együtt feltörő ugynevezett kísérőgázokat dolgozza fel -
már tavaly megkezdte működését, s naponta egymillió köbméter gázt bo-
csát az országos vezetékhálózatba.

/folyt.köv./

14.00 rj ke 156

- 25 -

bb. 37. /ujabb földgázüzem.. 1. folyt./rj

a most átadásra kerülő szabadgáz-üzem a tisztán gáztermelésre kialakított kutak földgázát alakítja át, teszi alkalmassá a közvetlen felhasználásra. ezt az üzemet - több alvállalkozóval együtt - a budapesti kőolajipari gépgyár dolgozói készítették el. a főként hazai gyártmányú berendezések segítségével megtisztítják a gázt a víztől, szennyeződéstől, leválasztják a gázolint, s tisztán, tehát fűtésre, tüzelésre kész állapotban bocsátják a csővezeték rendszerbe. az új üzem teljesítőképessége négyszeresen meghaladja a már működő gázüzemét.

az üzemmel együtt felépültek a gáz-tankállomások is, s készen állnak arra, hogy a termelés megkezdésekor fogadják, s továbbítsák a földgázt a kutak és az új szabadgázüzem között. a medencében rövidesen 75 kutat képeznek ki tisztán gáztermelésre, s már a most következő télen, fogyasztási csúcsidőszakban, napi 5 millió köbméter földgázt szolgáltatathat az országnak a szegedi medence. /mti/

--

bb. 38. időjárásjelentés

rj hgy

1972. október 9.

a meteorológiai intézet jelenti október 10-én, kedden 14 órakor:

kissé melegszik az idő.

az alpok és a kárpát-medence nyugati térsége fölött továbbra is magárahagyva őrvenylik a lassan melegedő, de az évszaknak megfelelően még mindig hidegebb, sarkvidéki származású levegő. ezzel egyidőben a földközi-tenger keleti medencéje és a fekete-tenger irányából meleg, nedves levegő szivárog a balkán-félsziget és a kárpát-medence keleti térsége fölé. a két különböző hőmérsékletű levegőfajta keveredésének hatására a kárpát-medencében és délkelet-európában általában felhős az ég, többfelől főként a balkánon és a keleti kárpátok térségében esik az eső. a német-lengyel síkságon és környékén, valamint a szovjetunió európai területeinek középső részén folytatódik a csendes, a hajnali órákban erősen párázó, ködös, csapadékmentes időjárás.

/folyt.köv./

14.10 rj *hgy 11.10*

- 26 -

bb. 38. / időjárásjelentés.... 1. folyt./rj

szárazföldünk nyugati apartvidékén változókéony sokfelé szeles, csapadékos időt okoz a nyugatról érkező óceáni levegő, amely fokozatosan kelet felé nyomul előre. a kárpát-medence a következő 36 órában előreláthatólag a délkeletről érkező enyhe, nedves, valamint a nyugatról áramló hűvösebb óceáni levegő közötti átmenetileg nyugodt időjárásu zónába kerül.

hazánkban hétfőn erősen felhős, vagy borult volt az ég, egy órát meghaladó napsütést sehonnán sem jelentettek. a hőmérséklet kora délutánra általában 10-15, az északkeleti megyékben 15-17 fokig emelkedett. keddre virradó éjszaka nyugaton 6-8, máshol csak 8-12 fokig hűlt le a levegő. a kedd reggel 7 órát meghaladó 24 órában többfelé hullott kisebb eső, de csapadékmennyisége sehol sem haladta meg a 2 mm-t. ma délelőtti északon változóan felhős, délen borult volt az ég, már csak néhány helyről jelentettek kisebb esőt. 11 órá-ra a dunántúlon csak 9-14, máshol 14-17 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 11.6 fok volt, a százéves átlagnál 1.1 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás szerda estig:

változóan felhős idő, szórványosan, inkább csak keleten előforduló esőkkel, egy-két helyen zivatarral. időnként kissé megélénkülő, változó irányú szél. a hajnali és a reggeli órákban esős párásság, főként nyugaton helyenként köd.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 7-12, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: általában 15-20 fok között, a napos helyeken kevéssel 20 fok felett.

a duna vízállása budapestnél 109 cm. /mti/

--

14.15 rj

- 27 -

hgy 15.10

bb.39. az országos muzeumi és műemlékvédelmi hónap

t nn/pá/ok hgy

1972. október 10.

alkalmából kedden a művelődésügyi minisztériumban garamvölgyi józsef miniszterhelyettes kitüntetést adott át e terület 20 dolgozójának./mti/

bb.40. ikarus autóbusz-alvázak gyártását kezdte meg a győri mezőgép téti gyára

vid/ká/ok hgy

1972. október 10.

a győri mezőgazdasági és gépgyártó vállalat téti gyáregysége nemrégiben kizárólag a mezőgazdaság részére gyártott gépeket és berendezéseket. az időközben jelentős műszaki fejlesztéssel korszerűsített vidéki gyár a közelmúltban bekapcsolódott az országos járműfejlesztési program teljesítésén munkálkodó vállalatok sorába. a téti „mezőgép”, az ikarus-szal kötött szerződés alapján kiterjedt kooperáció résztvevőjeként kedden megkezdte az ikarus autóbusz-alvázak gyártását. az első és hátsó futóművek, valamint a rába-man motorok a győri magyar vagon és gépgyárból, a kormány szerkezetek pedig csepelről érkeznek tétre, ahonnan - az ott készülő alvázakkal összeszerelve - félig kész autóbuszok indulnak a székesfehérvári ikarus gyárba. ebben az évben háromszáz, 1973-ban pedig további kétezeröt száz autóbuszalváz készül tétén./mti/

bb.41. átadták a magyar autóklub új telephelyét dunaujvárosban

pá/ok ká hgy

1972. október 10.

kedden dunaujvárosban matyko vilmos a magyar autóklub főtitkára átadta rendeltetésének a klub új dunaujvárosi telephelyét. a 200 ezer forint értékű társadalmi munkával épült telepen műszaki állomást, klubhelyiséget és irodát rendeztek be. a műszaki állomás az autóklub tagjai részére műszeres vizsgálatokkal szaktanácsadással szolgál./mti/

bb.42. ünnepi hét a huszonöt éves tatabányán

vid/ká/ok hgy

1972. október 10.

alsógalla, tatabánya, felsőgalla és bánhida egyesítésével 1947 októberében nyilvánították várossá tatabányát. a negyedszázados évfordulót ezen a héten rendezvénysorozattal ünnepli a bányászváros lakossága.
/folyt.köv./

- 28 -

15.03/ok

Nf 1530

bb.42./ünnepi hétfolyt./ok

kedden ünnepléyesen átadták rendeltetésének a 20 hektárosra tervezett jubileumi park első részét. a sokféle játékkal felszerelt pihenő- és sportpark építését csaknem 40 üzem dolgozója segítette, mintegy 15 000 óra társadalmi munkával végeztek. ugyanakkor kedden jubileumi képzőművészeti kiállítást nyitottak a népházban. a városban született, az itt élő és az innen elszármazott képzőművészek 80 alkotását mutatják be az évforduló tiszteletére.

a hét többi napján is gazdag a program. többek között ünnepi tanácsulást rendeznek és bemutatják a város múltjáról, jelenéről és jövőjéről készített filmet. a bányász együttes diszeldadással köszönti a 25. évfordulót./mti/

bb 43. mexikótól münchenig - magyar-lengyel sportkönyv kiállítás nyílt pécsen

vid ká bh hgy

1972. október 10.

pécsen - mexikótól münchenig - címmel magyar-lengyel sportkönyv kiállítást rendeztek, amelyet kedden a tanárképző főiskolán ünnepélyes keretek között nyitott meg a két rendező kiadválművelő vezetője: dr. árky istván, a medicina könyvkiadó és alfred gorny, a varsói sport és turisztikai könyvkiadó igazgatója.

a kiállításon a mexikói és a müncheni olimpia közötti időszakban Magyarországon és Lengyelországban megjelent mintegy háromszáz sportkiadvánnyal ismerkedhetnek meg a látogatók. a tárlat egyik érdekessége a medicina sportkönyv-szerkesztőségének 1000. kiadványa - varnusz flórián: fischer és szpasszkij című könyve - amelynek borítólap tervezetét állították ki. maga a könyv decemberben kerül majd a boltokba. a sportkiadványok mellett az olimpiákkal kapcsolatos számos tárgyi emléket és fényképet is bemutatnak: így például az elhunyt kozma istván olimpiai bajnok tokiói és mexikói aranyérmét, a müncheni olimpia egyik eredeti fáklyáját, régi olimpiai plakátokat, az eddigi olimpiai játékok aranyérmeinek másolatát, a magyar és lengyel olimpiai bajnokok fényképeit.

a kiállításához kapcsolódva szerdán a tanárképző főiskolán sportíró-olvasó találkozót rendeznek, amelyen az „olimpiai játékok” című nagyszerű könyv szerzőhármasa találkozik az olvasókkal és dedikálja a művet. ezt követően dr. fenyvesi csaba párbajtőr bajnokunk tart élménybeszámolót./mti/

- 29 -

15.30 bh

Nf 1530

ább 44. jól halad a butoripar rekonstrukciója

vid ká bh hgy

1972. október 10.

a hazai butoripar képviselői kedden nagykanizsán, részben a városi tanács székházában, részben a helyi butorgyárban beszéltek meg a magyar butoripar rekonstrukciójának helyzetét, a butoripar termelésének várható fejlődését. a tanácskozást szakmai bemutató követte. a szakemberek működés közben tanulmányozták a kanizsa butorgyár korszerű technológiával működő automata gépsorait. az 1972-ben üzembe helyezett kanizsa butorgyár termelése folyamatosan növekszik és 1974 végére a mostani kétszeresét, mintegy félmilliárd forint értékű butort állít elő évenként. hasonló fejlesztést hajtottak végre a zalaegerszegen működő zala butorgyárban is. a két zalai butorgyár a negyedik öt éves terv végére évenként 1 milliárd forint értékű butort szállít a kereskedelemnek.

a butoripar országos rekonstrukciójáról botka zoltán, a könnyűipari minisztérium osztályvezetője elmondotta, hogy a munka jó ütemben halad. 1973-ben megközelítően eléri azt a termelési szintet, amelyet a butoripar rekonstrukciójáról szóló kormányprogram 1975-re tűzött célul./mt1/

--

bb 45. az oirt közgyűlése

pf bh hgy

1972. október 10.

kedden a magyar tudományos akadémia kongresszusi termében megkezdte munkáját az oirt 25. közgyűlése. dr. jan zelenka, a csehszlovák televízió vezérigazgatója, az oirt elnöke nyitotta meg a tanácskozást, majd dr. várkonyi péter államtitkár, a minisztérium tanács tájékoztatói hivatalának elnöke üdvözölte a közgyűlés résztvevőit./mt1/

--

bb 46. a fővárosi vízművek

pá bh hgy

1972. október 10.

közl1, hogy a karbantartási munkálatok miatt nyomáscsökkenéssel, illetve a magasabb emeleteken vízhiánnyal kell számolni a xvi. kerület havashalom és budapesti út környékén október 16-án 8 és 15 óra között./mt1/

--

- 30 -

15.35 bh

NA 15³⁵

bb 47. tanácskozás az ifjúsági turizmusról

vid ká bh hgy

1972. október 10.

az ifjúsági turizmus fejlesztésére hozott kormányhatározat végrehajtásának eddigi tapasztalatairól, s a további teendőkről tanácskoztak kedden székesfehérvárott a program megvalósításában érdekelt idegenforgalmi szakemberek, a kisz, valamint az utazási irodák képviselői. a tanácskozáson megjelent. borbély gábor, a kisz központi bizottságának titkára, valamint khaut andrás, a kisz fejér megyei bizottságának titkára.

a tanácskozáson sivó tibor, a belkereskedelmi minisztérium főosztályvezetője méltatta az ifjúsági turizmus jelentőségét, majd dr. borda józsef, a belkereskedelmi minisztérium osztályvezetője tartott előadást az ifjúsági turizmus perspektívájáról. hangsúlyozta, hogy az ifjúsági turizmus tömegigény hazánkban, hiszen a lakosság egyhatoda 15-22 év közötti fiatal. mivel az ifjúsági turizmus elsősorban szálláskérdés, a művelődésügyi miniszter rendelkezése értelmében a kollégiumokat és a diákotthonokat a nyári időszakban az országjáró fiatalok vehetik birtokukba. ilyen módon 80,000-85,000 fiatal tudnak majd elszállásolni. az országos ifjúságpolitikai és oktatási tanács kedvezményeket biztosított a fiataloknak, így kedvezményes üdülőjegyeket, étkezési jegyeket, utazási utalványokat kaptak. a kedvezményes akció keretében hatvanezer fiatal pihent hazánk legszebb tájain. sokan vették igénybe a kpm által nyújtott utazási kedvezményt is.

az ifjúsági turizmus fejlesztésénél elsősorban a meglévő lehetőségeket igyekeznek kihasználni. így például a falusi fiatalok és a fiatal, pályakezdő munkások, házasságuk részére kedvezményes üdülési akciót indítanak az elő- és utószezonban a nagyobb üdülőkben. nagyobb figyelmet fordítanak a fiatal motorosok, kerékpárosok turáinak szervezésére. az idén nyáron velencén, a velencei tó partján lévősparkban megkezdtek az ifjúsági turistaközpont építését. a 21 hektárnyi területen fekvő jövődi turistabázisban a tervek szerint ötezer fiatal pihenhet, szórakozhat majd. a több lépésben felépülő központ jövőre már fogadja az első csoportokat. velencén - akárcsak az ifjúsági turizmus jövődi létesítményeinél - nagy részt vállaltak a munkából maguk a fiatalok. az ifjúsági turizmus programjának megvalósításánál különben a szakemberek számítanak a fiatalok öntevékenységére, kezdeményező készségére.

a tanácskozáson elmondották, hogy több ifjúsági szálloda építését tervezik, s szeretnék még néhány a velenceihez hasonló turistaközpontot létrehozni./mt1/

--

- 31 -

16.00 bh

NA 16⁰⁰

bb 48. az osztrák-magyar közlekedési vegyes bizottság ülése győrtt - újabb három nemzetközi autóbuszjárat indításáról tárgyalnak

vid ká bh hgy

1972. október 10.

az államközi megállapodások alapján hat esztendeje együttműködő osztrák-magyar közlekedési vegyes bizottság tagjai győrtt tartják soronkövetkező ülésüket. a herbert wild miniszteri tanácsos és a dr. tózsér istván minisztériumi főosztályvezető vezetésével kedden megkezdődött háromnapos tanácskozáson az osztrák és magyar közlekedési szakemberek egyebek között megtárgyalják az autóbuszmenetrendekkel, díjszabással kapcsolatos tapasztalatokat és megállapodnak újabb járatok indításában is.

a három tervezett új járat közül az egyik münchen-prága - bécs-budapest-belgrád-srajevo-dubrovnik-zadar-ljubljana-salzburg-münchen, a másik bécs-sárvár-badacsony-révfülöp-aszófő, míg a harmadik bécs-sopron-badacsony-balatonfüred-tihany és síófok utvonalon közlekedik majd./mti/

--

bb 49. „ a serdülőkorúak védelme az alkoholizmus veszélyei ellen,,

pf bh hgy

1972. október 10.

cimmal meghirdetett pályázat eredményét kihirdette az alkoholizmus elleni országos bizottság által felkért szakzsűri.

a beérkezett 55 pályamunka közül a 6 000 forintos I-ső díjat a „ viribus unitis,, jellegű /petrován oszkar, horváth endre dr. és bálint árpád/ a 2 drb. 4 500.- forintos II. díjat a „ legnagyobb kincsünk a gyermek,, /dr. bokor péter / és a „ jövőnk biztosítéka az egészséges ifjúság,, /bárczy jános/, a 4 drb. 3 500.- forintos díjat a „ felelősség,, /dr. mónus ferencné/, „ antialkoholista klub,, /balogh lajos/, „ a szőlőt enni kell, nem inni,, /dr. fritz jános/ és az „ ellenállni az árnak, ahhoz erő kell,, /dr. doros gábor/ pályamunkának ítelték oda.

ezenkívül dicséretben és pénzjutalomban részesítettek 8 pályaművet. a díjak ünnepélyes átadásának időpontjáról az érdekelteket az alkoholizmus elleni országos bizottság titkársága értesíti./mti/

--

- 32 -

NA 16¹⁰

bb 50. továbbfejlesztik a szakmunkásképzést - országos igazgatói értekezlet

t ol mne ie bh hgy

1972. október 10.

a szakmunkásképzéssel foglalkozó mintegy 320 hazai intézmény vezetőinek, valamint a képzésben érdekelt szervek, főhatóságok képviselőinek részvételével kedden a mémosz székházában országos igazgatói értekezletet tartott a munkaügyi minisztérium. a tanácskozáson - amelynek elnökségében helyet foglalt dr. kornidesz mihály, az mszmp kb tudományos, közoktatási és kulturális osztályának helyettes vezetője, dr. gosztonyi jános művelődésügyi miniszterhelyettes és szücs istvánné, a kisz kb titkára is - nagy imre munkaügyi miniszterhelyettes tájékoztatta a több mint 600 főnyi hallgatóságot, számba véve azokat a tennivalókat, amelyek a párt központi bizottságának az állami oktatás fejlesztéséről szóló ez évi határozatából a szakmunkásképzésre hárulnak.

egyebek között elmondotta, hogy a végrehajtás munkálataihoz már hozzáálltak a minisztériumban, alaposan átgondolt koncepció szerint elkészítették a legfontosabb intézkedéseket is magába foglaló munkatervet. ebben többek között kitértek az ifjúság nevelésére, az iskolák belső életének fejlesztésére is. az iskolai demokratizmus kérdésében ugyanis, ma még sem az értelmezésben, sem a gyakorlatban nincs meg a kívánatos egység a tanintézményekben. vannak akik az önkormányzattal azonosítják, míg mások valamiféle külön igazgatási vagy nevelési feladatnak tekintik. a miniszterhelyettes rámutatott: az iskolai demokratizmus egyet jelent a jogok és köteleességek, a szabadság és felelősség elválaszthatatlan egységével, jelenti egyúttal az egyéni és a közösségi érdek szoros összhangját is. rámutatott: a szeptember 1-én hatályba lépett új rendtartás e kérdésekben már a párthatározat szellemében fogant intézkedéseket tartalmazza.

szó volt a tanulók túlterhelésének csökkentéséről, aminek érdekében - a követelményrendszer alapvető módosítása nélkül - még ez évben szakmánként felülvizsgálják, melyek azok a részek, tények, amelyek kimaradhatnak a tantervekből, tankönyvekből. az elemző munka végeztével egységesen jelölik ki azokat a részeket, amelyek megtanulása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a kezdő szakmunkások megfeleljenek a követelményeknek. a jövő oktatási év megkezdéséig utmutatókat készítenek a pedagógusok számára az egyes szakmák tantervi anyagának csökkentéséről és a tankönyvek célszerű használatáról. a most kiadás, illetve kidolgozás alatt lévő tantervek, tankönyvek összeállításánál már figyelemmel lesznek a túlterhelés csökkentésére. mindezek mellett több más hatékony és sürgős intézeti feladat megoldása is szükséges, elsősorban a tanárok és szakoktatók részéről. /folyt.köv./

- 33 -

NA 17¹⁰

ilyen például a tanév eleji tudásszint-mérés. a felmérési adatok birtokában, ahol az szükséges, pótolni kell a hiányzó ismereteket, amelyek nélkül nem kezdhetnek hozzá a szakmunkásképzési tananyag feldolgozásához. meg kell kezdeni továbbá a tantervek, tankönyvek, módszertani kiadványok és más dokumentumok tervszerű és rendszeres utánbírálását, ami elsősorban az iskolák pedagógusaira, továbbá a kijelölt szakmai munkaközösségekre vár.

híven a párthatározathoz, szükséges, hogy egsszses munkamegosztás alakuljon ki a szakmunkásképző- és a szakközépiskolák között. össze kell hangolni a két iskolatípusban folyó képzés tartalmát és a létszámokat is. a miniszterhelyettes rámutatott: a jövőben mindkét iskolatípusnak szakmunkásképzési célt kell szolgálnia, azzal az eltéréssel, hogy a szakközépiskolák felkészítenek a felsőfoku szakmai irányu továbbtanulásra is. így a szükségleteknek megfelelően, területenként is helyesen alakul majd mindkét iskolatípus hálózata és létszám-kerete, és elkerülhetővé válik az azonos szakmákban való párhuzamos képzés. amíg azonban a tisztaprofilu szakmunkásképző- és szakközépiskolai hálózat kialakul, számolni kell átmeneti szakaszokkal és megoldásokkal is.

jelentős előbbrelépést jelent az egységes szakmai képzés megvalósulásához a tagozat nélküli képzés létrehozása. jelentősége abban van, hogy bizonyos egységes, általános műveltségi tananyag nemcsak a szakmunkások egy része, hanem valamennyiük számára szükséges; így a képzés befejeztével minden fiatal szakmunkás számára megnyílik az út a továbbtanuláshoz. az egységes tagozatu szakmunkásképzés tartalmának meghatározásánál ezt az általános iskola közismereti tananyagára építik, a szakmunkásképző és a szakközépiskolák anyagát pedig tartalmilag összehangolják. a ,, c,, tagozat a jelenlegi formájában megszűnik. a jövőben a felnőttképzés keretében, tanfolyamokkal kell megoldani a középiskolát végzettek szakmunkássá képzését.

foglalkozott a referátum a már végzeth szakmunkások munka melletti továbbtanulásának lehetőségeivel, ezek szerint például a jövőben a szakmunkásképzésre épülő három éves esti-levelező szakközépiskola az elgondolások szerint kizárólag kiegészítő közismereti képzést nyújt majd a továbbtanuló szakmunkásoknak, a vizsgarendszert pedig úgy alakítják, hogy a három éves anyagból már két év után is vizsgázni lehessen. a továbbtanulás feltételeinek javításával párhuzamosan - mint arra az előadó és rámutatott - megfelelően növelni kell a munka melletti tanulás társadalmi megbecsülését.

/folyt. köv.

NA 1745

nagy sulyt kapott a referátumban a szakmunkásképzés 1970-ben megkezdett korszerűsítésének meggyorsítása. az elfogadott reformtervek a jelentősebb és nagylétszámú szakmákban a iv. ötéves terv időszakának végére már megvalósulnak, a korszerűsítés teljes befejezését 1980-ra irányozták elő. a jelen tanévben a reform szerinti képzés már 121 szakmára terjed ki - az oktatott 166-ból - az első éves tanulók 78 százalékát, az osztanulólétszámnak pedig 68 százalékát érinti. valamennyi még hátralévő reform-óraterv bevezetésére az első évfolyamon az 1973/74-es tanévben kerül sor, mindhárom évfolyamra történő kiterjesztése pedig előreláthatólag 1975-76-ban fejeződik be. mindez nemcsak új óratervek szerinti oktatást, hanem korszerű személyi és tárgyi feltételek biztosítását, a módszertan korszerűsítését, a továbbképzés feltételeinek megteremtését és egyúttal az irányító tevékenység fejlesztését is igényli.

rámutatott a miniszterhelyettes a vállalatok szakmunkásképzésben betöltött szerepének fontosságára, ami a jövőben még fokozódik. az 1969. évi vi. törvény rendezte a vállalatok ezirányú szerepét, a szakmunkásképzési alap pedig lehetővé tette az egységes költségviselést, megszüntetve az aránytalanságokat a terhek vállalásában. az új költségviselési rend, amely 1973 január 1-én lép életbe, a szükséges feltételek megteremtésével előreláthatólag meggyorsítja a szakmunkásképzés korszerűsítését is.

az irányítási rendszer korszerűsítéséről nagy imre elmondotta: a szakközépiskolák és a szakmunkásképző iskolák fenntartásának jogát a főhatóságok a megyei tanácsoknak adják át. ennek megfelelően e tanácsok hatáskörébe tartozik a tervek szerint 1973. szeptember 1-től a középfoku szakoktatási intézmények hatósági s pedagógiai irányítása, tanulmányi felügyelete. a felsőszintű, illetve főhatósági irányítást illetően a párthatározat szerint a művelődésügyi miniszternek az iskolai nevelés egészére, a munkaügyi miniszternek pedig a szakmunkásképzésre terjed ki az ágazati felelőssége. ennek érvényesülése mellett a szakmai képzés felsőszintű irányításában a munkaügyi minisztériumon kívül résztvesz a maga képzési területén a mezőgazdasági és élelmezésügyi, valamint a belkereskedelmi minisztérium. az előadó az újfajta irányítási rendszert részletesen elemezte, majd rátért a neveléstudományi kutatómunka fejlesztésére, s ezt követően a pedagógusok képzéséről és továbbképzési rendszerének kialakítására. elmondotta többek között, hogy az iskolai vezetők továbbképzését központilag kívánják megoldani, míg a szakelméleti tanárokat, szakoktatókat elsősorban decentralizáltan, a megyei tanácsok irányításával. hangsúlyozta: általában fokozni kell az oktató-nevelő munka hatékonyságát, mert az elmúlt tanév során végzett vizsgálat is igazolta, hogy a meglevő feltételek között is számos lehetőség kínálkozik a munka javítására. /folyt. köv./

NA 1740

bb 50. /továbbfejlesztik... 3. folyt./ bh

a korszerű vezetési módszerek alkalmazását szorgalmazta, majd szó-
lott a felnőtt munkások továbbképzéséről, ami elsősorban vállalati
feladat. a vállalati továbbképzést azonban állami költségvetésből
készülő központi dokumentumok, módszertani anyagok segítik, ren-
delkezésre állnak a szakmai oktatási intézmények is. bejelentette,
hogy a szakmunkások szakmai ismereteit felújító-kozszerűsítő
továbbképzés 1972. novemberében veszi kezdetét. hangsúlyozta: az
intézeti irányító, valamint az oktató-nevelő munka továbbra sem
nélkülözheti az iskolai pártszervezetek, a szakszervezetek és
a kiszegitségét.

a vitában sok igazgató és jónéhány iskolai párttitkár, szb-
titkár mondotta el észrevételeit, javaslatait, hogy ezzel is elő-
segítsék a hazai szakmunkásképzés fejlesztésének ügyét./mti/
--

bbb 51. kpvd sz kulturális napok

vid ká mné bh hgy

1972. október 10.

kedden az ország több megyéjében megkezdődött a kpvd sz kul-
turális napok eseménysorozata. a hajdu megyei rendezvényeket deb-
recenben, a józsef attila művelődési házban, szász ferencné, a
kereskedelmi, pénzügyi és vendéglátóipari dolgozók szakszervezeté-
nek elnöke nyitotta meg. ezen a napon számos debreceni vállalat-
nál üzemi tárlat nyílt. a tiznapos eseménysorozat a hajdudorogi
könyvkiállítás vezet be, majd ezt követően a városokban és a
községekben szellemi vetélkedőket, író-olvasó találkozókát, sza-
való versenyeket rendeznek. hajduszoboszlón ifjusági klubot
avatnak.

győr megyében 13 előadás, 65 műsoros rendezvény több ki-
rándulás, sportverseny szerepel a kpvd sz kulturális napok prog-
ramján. a sorozatot kedden győrről nyitották meg, a rába szálló
dolgozóinak kulturális estjével.

a kpvd sz kulturális napok békés megyei programját orosházán
nyitották meg. ez alkalommal a petőfi művelődési házban a gyulai
körös nemzetiségi táncegyüttes és a békéscsabai napsugár báb-
együttes adott műsort. gyomán író-olvasó találkozót, mezőhegyesen
könyvkiállítást, mezőberényben irodalmi estet rendeztek./mti/
--

- 36 -

16.55 bh

MA 17E

bb 52. a ,, harminckét nevem volt ,, című új magyar film bemuta-
tója tatabányán

vid/ká/ny hgy

1972. október 10.

ságvári endre és közvetlen munkatársai, barátai életéről
készített ,, harminckét nevem volt ,, című új magyar film bemu-
tatóját kedden rendezték meg tatabányán. a munkásmozgalom hősei-
nek tiszteletére készített film levetítése után ankétot ren-
deztek, amelyen részt vett hollós erwin író, akinek regényéből
Maár gyula a film forgatókönyvét írta. ott volt a beszélgetésen
hazai jeno, az esztergomi marógépgyár igazgatója, ságvári endre
egykori tanítványa. /mti/
--

bb 53. francia bevásárló delegáció budapesten

pn/ny ie hgy

1972. október 10.

a magyar kereskedelmi kamara meghívására francia bevásárló
delegáció érkezett budapestre. a francia kis- és középipar kép-
viselőiből álló tizenkét tagú küldöttség azzal a céllal jött
hazánkba, hogy felvegye a kapcsolatokat a magyar kisipari ter-
melőszervezetekkel s tárgyaljon az együttműködés kiépítéséről.
a francia iparosok megbeszéléseket folytatnak a külkereskedelmi
minisztérium, az okisz és a kereskedelmi kamara képviselőivel.
/mti/
--

bb 54. hegyi gyula köszöntése

fné bh la

1972. október 10.

hegyi gyulát, a magyar testnevelési és sportszövetség
nyugalmazott elnökét, a magyar munkásmozgalom régi harcosát
75. születésnapja alkalmából az mszmp központi bizottsága levél-
ben köszöntötte. a központi bizottság üdvözlését és ajándékát
kádár jános, a kb első titkára adta át. jelen volt pullai árpád,
a központi bizottság titkára és jakab sándor, a központi bizott-
ság tagja, a kb osztályvezetője. /mti/
--

- 37 -

17.20 bh

MA 17E

bb 55. az egészségügyi minisztérium közleménye

bh La

1972. október 10.

az egészségügyi világszervezet hivatalosan tájékoztatta az egészségügyi minisztériumot, hogy szíriában kolera megbetegedéseket észleltek. a szíriába érkező utasoknak érvényes kolera elleni oltási bizonyítvánnyal kell rendelkezniük. ennek megfelelően az egészségügyi minisztérium úgy rendelkezett, hogy magyar állampolgárok csak szabályszerű, kolera elleni oltás alapján kiállított érvényes nemzetközi oltási bizonyítvány birtokában utazhatnak szíriába. a védőoltást a területileg illetékes oltóhelyek /vidéken a kójjál-ok, budapesten a madách téri rendelőintézet/ adják.

azokat a személyeket, akik szíriából érvényes oltási bizonyítvány nélkül érkeznek magyarország területére, az arra illetékes egészségügyi szervek az előírt időre karanténba helyezik./mti/

--

gbb 56. halálos közlekedési balesetek

kf/pá/ny La

1972. október 10.

pécs belterületén bózsa lászló pécsi nyugdíjas, személygépkocsijával nem tartotta be a követési távolságot s egy a tilos jelzésre megálló személygépkocsinak ütközött. a baleset következtében bózsa lászló a helyszínen meghalt.

kisvárdai lakására szállította tehergépkocsival két és fél éves kisfiát oláh istván 24 éves gépkocsivezető. a gyermeket az udvarra tette, majd a gépkocsival tovább akart hajtani, s közben a le nem zárt kapun keresztül a kocsi elé jövő gyermeket elütötte. a kisfiu olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt

szigetszentmiklós határában bors andrás raktáros motorkerékpárját nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette és elütötte a vele szemben haladó urbán endre helyi betanított munkást, aki a helyszínen meghalt. a motorkerékpár vezetőjét a pest megyei rendőrfőkapitányság őrizetbe vette és eljárást indított ellene./mti/

--

M 1810

-38-

bb 57. fiatal szobrászművész kiállítása szombathelyen

vid ká bh La

1972. október 10.

nemes attila szombathelyi származású budapesti szobrászművész alkotásaiból kedden kiállítás nyílt a szombathelyi savaria múzeumban. a fiatal művész 35 kisebb - nagyobb méretű márvány és mészkő szobrot mutat be a tárlaton. a kiállítást mészáros dezső munkácsy-dijas szobrászművész nyitotta meg./mti/

--

bb 58. felhasználható : 18 óra után

megnyílt a miskolci kazinczy klub

vid ká bh La

1972. október 10.

a nyári szünet után kedden újra megnyílt a miskolci értelmiség találkozóhelye, a tit kazinczy ferenc klubja. a miskolci kazinczy klub 1953-tól működik, s a téli hónapokra az idén is gazdag programot állított össze. a szabadegyetemi előadás-sorozaton a képzőművészeti és irodalmi témákon kívül foglalkoznak majd a borsod iparvidék gazdaságföldrajzi vonatkozásaival, az ipari struktúra átrétegződésével, az urbanizáció hatásaival, a településfejlesztés feladataival./mti/

--

bb 59. felhasználható: 19 óra után!

indiai táncművészek kaposvárott

vid ká bh La

1972. október 10.

a hazánkban vendégszereplő indiai művészegyüttes kedden este kaposvárott a csiky gergely színházban mutatkozott be nagy sikerrel. közreműködött abdul halim jaffar khan gitárművész, valamint kirsh naveni laksman táncművész./mti/

--

bb 60. angol könyvkiállítás budapesten

1 ro pf bh La

1972. október 10.

kedden a váci utcai akadémiai könyvesboltban kenneth mclennan igazgató nyitotta meg a londoni butterwort tudományos kiadó első budapesti kiállítását. a bemutatón - amely szombathig marad nyitva - mintegy 350 természettudományos, orvosi és jogi könyv szerepel./mti/

--

- 39 -

18.00 bh

M 1810

bb 61. hidrológiai és hidrometeorológiai szimpóziumot rendeznek 1974-ben budapesten

i hz pf bh la

1972. október 10.

a duna-medence vízgazdálkodási problémáiról tárgyaltak az elmúlt napokban budapesten bulgária, csehszlovákia, magyarország, az ndk, románia és a szovjetunió küldöttei, valamint a kgst titkárság delegációja. a tárgyalásokon megfigyelőként jugoszlávia is képviseltette magát. a tanácskozás az árvízvédelem és a vízszennyeződés elleni küzdelem kérdéseivel foglalkozott. az árvizek és a vízszennyeződés okozta károk csökkentésére, illetőleg megszüntetésére több javaslat hangzott el, amelyeket a kgst tagországok vízügyi vezetőinek értekezlete vizsgál majd meg.

a tanácskozás résztvevői megállapodtak, hogy 1974-ben budapesten automatikus hidrológiai és hidrometeorológiai észlelőhálózat létrehozásával foglalkozó szimpóziumot rendeznek./mti/

bb 62. időjárásjelentés

mmé bh la

1972. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 19 órakor:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

változóan felhős idő, inkább csak keleten szórványos esőkel, egy két helyen zivatarral. napközben megélnéknél déli-délnyugati szél. a reggeli órákban erős párásság, helyenként köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán általában 15-20 fok között, a napos helyeken kevéssel 20 fok felett.

/mti /

bb 63. újabb hatvan természeti értéket javasolnak védelemre sopronban és a soproni járás területén

vid ká bh la

1972. október 10.

az alig háromnegyed éve alakult győr-sopron megyei természetvédelmi bizottság dr. varga jánosnak, a keszthelyi agrártudományi egyetem mosonmagyaróvári mezőgazdasági kara dékánjának, a bizottság vezetőjének elnökletével kedden mosonmagyaróvárott tartotta ülését. az ülés napirendjén sopron város és a soproni járás védelemre érdemes természeti értékeinek számbavétele szerepelt.

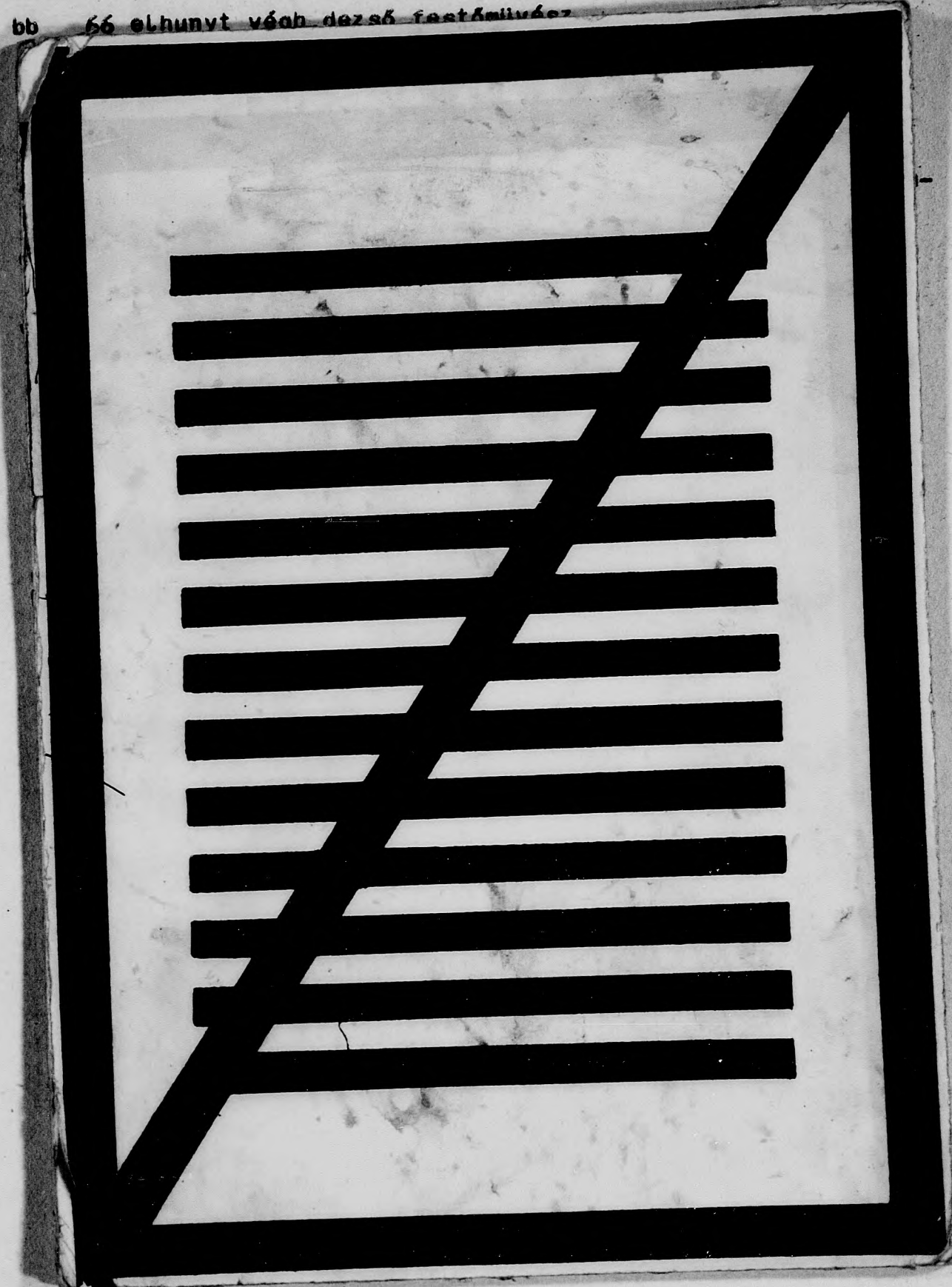
/folyt. köv./

- 40 -

19.10 bh

NA 1940

bb 66 elhunyt végrehajtásos festőművész

bb 61. hidrológiai és hidrometeorológiai szimpóziót rendeznek 1974-ben budapesten

i hz pf bh la

1972. október 10.

a duna-medence vízgazdálkodási problémáiról tárgyaltak az elmúlt napokban budapesten bulgária, csehszlovákia, magyarország, az ndk, románia és a szovjetunió küldöttei, valamint a kgst titkárság delegációja. a tárgyalásokon megfigyelőként jugoszlávia is képviseltette magát. a tanácskozás az árvízvédelem és a vízszennyeződés elleni küzdelem kérdéseivel foglalkozott. az árvizek és a vízszennyeződés okozta károk csökkentésére, illetőleg megszüntetésére több javaslat hangozott el, amelyeket a kgst tagországok vízügyi vezetőinek értekezlete vizsgál majd meg.

a tanácskozás résztvevői megállapodtak, hogy 1974-ben budapesten automatikus hidrológiai és hidrometeorológiai észlelőhálózat létrehozásával foglalkozó szimpóziót rendeznek./mti/

--

bb 62. időjárásjelentés

mmé bh la

1972. október 10.

a meteorológiai intézet jelenti kedden 19 órakor:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

változóan felhős idő, inkább csak keleten szórványos esőkel, egy két helyen zivatarral. napközben megélnékülő déli-délnyugati szél. a reggeli órákban erős párásság, helyenként köd. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán általában 15-20 fok között, a napos helyeken kevéssel 20 fok felett.
/mti /

--

bb 63. újabb hatvan természeti értéket javasolnak védelemre sopronban és a soproni járás területén

vid ká bh la

1972. október 10.

az alig háromnegyed éve alakult győr-sopron megyei természetvédelmi bizottság dr. varga jánosnak, a keszthelyi agrártudományi egyetem mosonmagyaróvári mezőgazdasági kara dékánjának, a bizottság vezetőjének elnökletével kedden mosonmagyaróvárott tartotta ülését. az ülés napirendjén sopron város és a soproni járás védelemre érdemes természeti értékeinek számbavétele szerepelt.
/folyt. köv./

- 40 -

19.10 bh

NA 1940

bb 66 elhunyt véghe dezső festőművész

gö bh la

1972. október 10

véghe dezső festőművész 75 éves korában váccott elhunyt. fiatal éveiben párizsban és rómaiban tanult. a modern művészet minden irányát bensőleg átélte, egyéni szintézisbe ötvözte. tamási áron műveinek első kiadásaihoz tervezett erdélyi hangulatu borítókat. klasszikusok és modernek /dickens, villon, sartre / könyveit illusztrálta. utolsó tárlatát tavaly rendezte a váci városi képtárban.

csütörtökön délután kísérik utolsó útjára a vác-alsóvárosi sírkertben./mti/

--

- 42 -

NA 2012

- v e g e -